

1919

PREKMURJE
V SRCU

Poročilo o izvedbi obeleževanja
100. obletnice priključitve Prekmurja
in združitve prekmurskih Slovencev
z matičnim narodom

Odbor za pripravo aktivnosti ob
100. obletnici priključitve Prekmurja
in združitve prekmurskih Slovencev
z matičnim narodom

**POROČILO O IZVEDBI OBELEŽEVANJA 100. OBLETNICE
PRIKLJUČITVE PREKMURJA IN ZDRUŽITVE
PREKMURSKIH SLOVENCEV Z MATIČNIM NARODOM**

01	1. 17. avgust - državni praznik in njegovo poimenovanje	8
	2. Dosedanja praznovanja	8
	3. Obeleževanje 100. obletnice	9
	3.1. Prve pobude	9
	3.2. Ustanovitev - imenovanje članov Odbora in prve aktivnosti	9
	3.3. Delovanje Odbora	10
	3.4. Častni odbor za obeleževanje 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom	12
	3.5. Finance	14
02	1. Sprejem programa za obeležitev 100. obletnice in kratek povzetek	16
	2. Povzetek bistvenih značilnosti izvedenih akcij in aktivnosti	17
	3. Kronologija obeleževanja 100. obletnice	18
	3.1. Aktivnosti skozi celo - daljše obdobje obeleževanja 100. obletnice	19
	3.2. Dogodki v obdobju 2018 - 2020: po dnevih in mesecih	23
	3.2.1. Leto 2018	23
	3.2.2. Leto 2019	24
	3.2.3. Leto 2020	31
4. Medijska scena in publicistika	31	
03	Sklepne misli in zaključki	34
04	1. PRILOGA: Program za obeleževanje 100. obletnice	38
	2. PRILOGA: Finančno ovrednoten program	50
	3. PRILOGA: Seznam izdanih publikacij	54
	4. PRILOGA: Seznam spominskih obeležij	56
	5. PRILOGA: PREKMURJE 1919 – 2019 v RTV programih	58
	6. PRILOGA: Piročnik celostne grafične podobe	64

Leto 1919 je bilo za Slovence izjemnega pomena, in to ne le zaradi konca prve svetovne vojne leto poprej in s tem razpada avstro-ogrske monarhije, znotraj katere smo stoletja nazaj živeli Slovenci, temveč zlasti zaradi mirovne konference, ki se je sestala v Parizu neposredno po končani vojni. Na konferenci naj bi pod vtisom strahot štiriletne morije na pogorišču človečnosti postavili temelje novega svetovnega reda, ki naj bi v prihodnje preprečeval vojne spopade in človeštvu zagotavljal mir. Na žalost se upanje, povezano s konferenco, ni uresničilo. V njenih odločitvah, ki so bile posledica skrivnih sporazumov, plačevanja računov in privilegijev, so bili že tudi zametki nove, še hujše morije.

V zakulisju konference so v takšnem vzdušju diplomati, politiki, državniki in geografi risali nove zemljevide na tleh razrušene Evrope. Zarisali so jih tudi prek slovenskega narodnostnega ozemlja in tako smo Slovenci izgubili vso Primorsko, velik del Notranjske in severno Koroško, dobili pa Prekmurje in z njim tisti del narodovega telesa, ki je bil stoletja pod ogrsko svetoštetfansko krono. Odločitev, sprejeta na konferenci, je omogočila priključitev Prekmurja k Sloveniji in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Žal so s to odločitvijo za mejami matične domovine vse do danes ostali Slovenci v Porabju.

Tako je bilo leto 2019 v znamenju obeleževanja stoletnice teh za Slovenijo in slovenski narod tako pomembnih dogodkov. Bilo je *Prekmursko leto*.

Pobudo za dostojno obeležitev stoletnice je imelo domače prekmursko in pomursko okolje.

Že v letu 2017 je bil s sklepom Sveta pomurske razvojne regije imenovan iniciativni odbor. Sprejel je izhodišča za obeleževanje jubileja in predlagal, da se dogajanje odvija skozi vse leto 2019 in da mora imeti vseslovenski značaj z ustrezno vsebino, ne zgolj lokalnega, prekmurskega.

Iniciativni odbor je pripravil program obeleževanja, spodbudil aktivnosti ter usklajeval njihov potek za vsebinsko in prostorsko kar najbolj razvejano obeleževanje te obletnice.

Posebej smo poudarili, da je jubilej priložnost, da se osvetli tudi vloga tistih posameznikov, ki so s svojim poznavanjem razmer v Prekmurju in s svojimi študijami o njegovi narodnostni sestavi v največji meri prepričali odločevalce na Pariški mirovni konferenci o večinsko slovenskem življu na prostoru med Muro in Rabo. Gre zlasti za teologa dr. Matijo Slaviča, ki je bil aktivni udeleženec konference ter je skupaj s še nekaterimi sodelavci in podporniki iz drugih delegacij imel odločilno pobudo, da se je meja premaknila severno od Mure. Želeli pa smo tudi povedati, da bi bili vsi ti politični, strokovni in pogajalski naporji premalo, če zavest o narodni, kulturni in jezikovni pripadnosti Prekmurcev ne bi med nami živela že mnogo pred tem, zlasti po zaslugi protestantskih in katoliških duhovnikov, intelektualcev in umetnikov, ki jih je rodil svet ob Muri.

Tako se je dogajanje razvilo v pravo večplastno gibanje, ki je zajelo številne deležnike na različnih regionalnih in državnih ravneh in področjih. Ni bilo zgolj praznik Prekmurcev in ni bilo zamejeno zgolj na Prekmurje, ampak je s številnimi pestrimi dogodki dobilo vseslovenski značaj. Z množico dogodkov je bila namreč bolj kot kdajkoli prej vsem Slovincem in Slovenkam, vsem državljanom in državljanke Slovenije približana posebna zgodovina Prekmurja in prekmurskih Slovencev – naša kultura, jezik, večkulturnost, večnacionalnost, razvojni in socialni izzivi ter načrti in razmisleki o prihodnosti regije.

Iniciativni odbor je na seji decembra 2019 sklenil, da bi bilo koristno o obeležitvi pripraviti zaključno poročilo in z njim strniti obsežno in uspešno delovanje odbora z vsemi aktivnostmi, povezanimi z obeleževanjem, ter njihovimi bistvenimi značilnostmi.

S tem poročilom želi odbor poročati o svojem delu Svetu pomurske razvojne regije, ki ga je imenoval, in ohraniti v kar najbolj celovito urejeni in dokumentirani obliki vse, kar priča o skupnem vsebinsko bogatem obeleževanju tega pomembnega nacionalnega in državnega jubileja ter o skupni izkušnji uspešnega organiziranja, usklajevanja in sodelovanja zelo širokega kroga dejavnikov, od lokalnih do državnih in nacionalnih, od prostovoljnih in civilnodružbenih do profesionalnih in strokovnih organov, organizacij in ustanov. Obeleževanje 100. obletnice je bilo tudi lep primer projektne in zasebno-javnega delovanja, v katerem so se na jasnih izhodiščih in demokratično sprejetih usmeritvah in ciljih ter ob njihovem spoštovanju prepletali organizirano delovanje, spontanost in samoiniciativnost, vrhunska profesionalnost in elementarno žlahtno prostovoljstvo, voluntarizem, zgodovina in sedanost ter spomini in utrjevanje aktualnih izhodišč skupnega življenja slovenske družbe in Republike Slovenije.

Odbor je poročilo pripravil na podlagi lastne dokumentacije o delovanju v minulih dveh letih in prispevkov nosilcev številnih aktivnosti v okviru obeleževanja (celotna poročila so del celote arhivske dokumentacije o obeleževanju 100. obletnice in skupnega arhiva Mestne občine Murska Sobota).

Odbor je zaradi **epidemije bolezni covid-19 predlog poročila obravnaval na dopisni seji med 20. marcem in 2. aprilom 2020. Delovna skupina, ki je pripravila predlog, je poročilo dopolnila z vsemi zbranimi predlogi dopolnitev in popravkov s te dopisne seje.**

Odbor za obeleževanje 100. obletnice
priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih
Slovencev z matičnim narodom

Milan Kučan
predsednik

01

1.

17. avgust – državni praznik in njegovo poimenovanje

Državni zbor je leta 2005 na pobudo poslancev iz Prekmurja sprejel dopolnitev Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD) in z njo določil, da je 17. avgust praznik združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom (Ur. list RS, št. 11/05; 1. člen).

V pripravah na obeleževanje 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom je bila podprta pobuda, da bi bilo utemeljeno dopolniti/razširiti opredelitev tega praznika, tako da bi to bil praznik »priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom«. To razširjeno opredelitev je odbor za obeleževanje (v nadaljevanju: odbor) dosledno uporabljal, pa tudi mnogi drugi v svojem javnem delovanju v zvezi z obeleževanjem te obletnice (v nadaljevanju: 100. obletnica), podprl jo je tudi častni odbor za obeleževanje 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

2.

Dosedanja praznovanja

Zgodovinskih dogodkov pred sto leti so se spominjali v minulih desetletjih – pred drugo svetovno vojno – 18. 8. 1929 v Murški Soboti. 17.–25. 6. 1939: Prekmurski teden, 17. 8. 1939 v Beltincih.

80. obletnica združitve leta 1999 je bila svečano obeležena s posebno prireditvijo v Murški Soboti (slavnostni govornik predsednik republike); pomemben del obeleževanja je bil tridnevni znanstveni simpozij v Murški Soboti (pozdrav predsednika; organizatorja Pokrajinski muzej Murska Sobota in Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani).

Prva proslava po sprejemu dopolnitve ZPDPD je bila leta 2006 v Beltincih. V naslednjih letih so proslave bile v Murski Soboti, pri Gradu, v Beltincih; leta 2010 je vlada sklenila, da bodo državne proslave samo vsakih pet let; od leta 2010 so tako proslave organizirale občine (Črenšovci, Murska Sobota, Velika Polana, Beltinci, Turnišče, Puconci); državna je bila spet leta 2014 v Beltincih.

Še posebej značilno za obeleževanje tega državnega praznika doslej je naslednje:

- vse proslave so bile v Prekmurju (Murska Sobota, Beltinci, Grad, Nedelica, Črenšovci, Puconci);
- obeležitve (proslave) so bile miselno, dejansko zamejene; izzvenele so bolj ali manj kot praznik zgolj Prekmurcev, kot lokalni dogodek; praznik je bil bolj doživljan kot prekmurski in ne državni, vsenarodni, nacionalni (podobno kot dan reformacije); Televizija Slovenija je državni proslavi sicer prenašala; pomembni nosilci državnih funkcij so ob prazniku čestitali Prekmurcem ob »njihovem prazniku«; nekateri so sicer bili tudi govorniki na proslavah;
- v Prekmurju oziroma Pomurju je nekaj obeležij, ki spominjajo na obravnavane zgodovinske dogodke (dva kipa Slaviču; obeležje v Murski Soboti; kip Kleklu v Črenšovcih; na stalni razstavi v Pomurskem muzeju v Murski Soboti; doprsni kip in spominska soba I. Jeriču v Dokležovju; doprsni kip F. Kovačiču in spominska soba v Veržeju); ničesar v Ljubljani;
- spremljajoči lokalni dogodki – dve občini 17. avgusta praznujeta občinski praznik – Beltinci in Črenšovci; ob tem prazniku organizirata več aktivnosti, enako tudi v Križevcih pri Ljutomeru, kjer se spominjajo dr. M. Slaviča (rojen v Bučkovcih v Občini Križevci).

3.

Obeleževanje 100. obletnice

3.1. Prve pobude

Prve razprave in pobude o obeleževanju združitve so se začele že v letu 2016 (pismo predsednika Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar in mag. V. Žaklja županu Murske Sobotice o pobudi za postavitve spomenika dr. Slaviču; pobuda Prekmurskega društva general Maister iz oktobra 2016; program in akcije Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija). Že v začetku leta 2017 so bile organizirane tudi širše razprave (sestaneke župana Murske Sobotice z vodstvom Pomurskega muzeja januarja; prvi sestanek ožjega upravnega odbora oziroma iniciativnega odbora februarja) ter so dobile svojo širšo, tudi formalno potrditev na seji Sveta pomurske razvojne regije 13. marca 2017. Svet je sprejel sklep: »Mestna občina Murska Sobota do nadaljnega vodi koordinacijo za pripravo programa; vse občine se pozove k podaji pisnih predlogov za aktivnosti; imenuje se ožji upravni odbor za pripravo aktivnosti, ki ga bo vodil prvi predsednik republike Milan Kučan.« V 10 točkah je povzel še okvirni koncept aktivnosti za obeleževanje 100. obletnice združitve.

3.2. Ustanovitev – imenovanje članov odbora in prve aktivnosti

Ožji upravni odbor oziroma iniciativni odbor za pripravo aktivnosti ob 100. obletnici priključitve Prekmurja k matičnemu narodu je bil s sklepom Sveta pomurske razvojne regije ustanovljen 13. marca 2017. Junija 2017 je svet s sklepom imenoval člane tega odbora v naslednji sestavi:

1. **Milan Kučan**, prvi predsednik Republike Slovenije,
2. **dr. Aleksander Jevšek**, župan Mestne občine Murska Sobota,
3. **Milan Kerman**, župan Občine Beltinci,
4. **mag. Branko Belec**, župan Občine Križevci,
5. **Anton Törnár**, župan Občine Črenšovci,
6. **Marjan Šiftar**, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija,
7. **dr. Alojz Šteiner**, Prekmursko društvo general Maister,
8. **mag. Marjan Farič**, Prekmursko društvo general Maister,
9. **Irena Kumer**, Zavod RS za šolstvo, OE Murska Sobota.

Sestanku tega iniciativnega odbora (13. 5. 2017) je sledila dogovorjena akcija poslanca D. Radiča v državnem zboru s predlogom za vključitev navedenih aktivnosti v Proračunski memorandum za leti 2018 in 2019, nato pismo župana Murske Sobote predsedniku vlade dr. Cerarju (13. 7. 2017) o sklepih sveta ter predlogu o sodelovanju in podpori (tudi finančni) vlade programu obeleževanja združitve ter tudi delovni razgovor s predsednikom vlade. Minister za kulturo A. Peršak je na zgoraj omenjeno pismo 18. avgusta 2017 odgovoril, da podpira vključitev državne proslave v koledar državnih proslav za leto 2019 (in financiranje iz proračuna koordinacijskega odbora za državne proslave pri ministrstvu za kulturo) in da podpira načrt, »da boste ob okrogli obletnici organizirali različne aktivnosti, vendar pa glede na skopo odmerjena proračunska sredstva žal ne morem obljubiti, da bi ministrstvo poleg proslave kot osrednjega dogodka praznovanja financiralo tudi druge prireditve«. Predsednik odbora je z nekaterimi člani v letih 2018 in 2019 opravil več razgovorov z ministrom za kulturo in tudi predsednikom vlade, še zlasti o finančni podpori celotnemu programu obeleževanj (širše o financiranju obeleževanja v točki 3.5.).

Ožji upravni odbor je na sestanku 12. septembra 2017 sprejel dogovore o formalnem preimenovanju v iniciativni odbor za pripravo programa obeleževanja 100. obletnice, razširitvi odbora, nekaterih konkretnih operativnih aktivnostih in o pripravi osnutka programa, ki bi ga obravnaval na naslednji seji. Ena od značilnosti celotnega delovanja odbora je bila tudi stalna odprtost za vključevanje novih, za obeleževanje 100. obletnice pomembnih nosilcev posameznih pobud in aktivnosti.

V februarju 2019 je iniciativni odbor sklenil, da ni več razlogov, da se imenuje »iniciativni«, temveč da deluje kot odbor za obeleževanje 100. obletnice priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom (v nadaljevanju: odbor).

3.3. Delovanje odbora

Odbor se je od imenovanja do konca leta 2019 sestal na 14 sejah. Sej odbora so se poleg članov udeleževali tudi predstavniki regijskih in lokalnih javnih zavodov v regiji ter tudi koordinatorka za aktivnosti RTV Slovenija v zvezi z obeleževanjem 100. obletnice Ksenija Horvat. V skladu z dogovori je odbor na seje vabil tudi predstavnike drugih organizacij in ustanov (PAZU, KPŠ itd.). Še zlasti velja omeniti, da so bili v letu 2019 na seje odbora redno vabljeni tudi predstavniki rimskokatoliške cerkve oziroma škofije Murska Sobota in evangeličanske cerkve v Sloveniji – škof msgr. dr. Peter Štumpf in častni škof mag. Geza Erniša. Njuno sodelovanje oziroma sodelovanje predstavnikov obeh verskih skupnosti, ki sta sicer imeli lastna programa obeleževanja 100. obletnice, na sejah odbora ter drugi delovni stiki, sodelovanje in usklajevanje aktivnosti odbora in drugih deležnikov ter obeh verskih skupnosti so pomenili še dodatno pomembno kakovost obeleževanja 100. obletnice.

Odbor je deloval na plenarnih sejah. Za posamezne naloge je oblikoval posebne delovne komisije in pritegoval zunanje strokovne sodelavce. Od jeseni 2018 je imel delovno koordinatorko, ki je opravljala več izjemno koristnih delovnih nalog (tajniške zadeve, skrb za spletno stran, pretok informacij in napovednik dogajanj itd.). Nepogrešljivo delovno oporo in potrebne pogoje za delo odbora so zagotavljali službe Mestne občine Murska Sobota ter župan in njegove strokovne sodelavke. Mestna občina Murska Sobota je v sodelovanju z odborom izvedla javno naročilo za izbor izvajalca za oblikovanje logotipa in izdelave priročnika celostne grafične podobe za obeležitev 100. obletnice in tudi vse potrebne postopke za postavitve spomenika v Murski Soboti.

Odbor je prek župana Murske Sobotne Svet pomurske razvojne regije seznanjal s svojim delom in potekom aktivnosti obeleževanja 100. obletnice (npr. na sejah sveta 28. marca in 16. oktobra 2018 itd.).

Širše je poročal tudi častnemu odboru na njegovi konstitutivni seji v maju 2019.

Odbor je imel več tiskovnih konferenc (npr. 15. 3. 2019) in je javnost o svojem delu obveščal s sporočili za javnost.

Dokumentacija o celotnem delu odbora je v arhivu Mestne občine Murska Sobota.

O delovanju odbora je še posebej utemeljeno poudariti naslednje:

- Temeljne značilnosti so bile visoka stopnja motiviranosti in zavedanja skupne odgovornosti za uspešno opravljanje nalog, demokratični odnosi in argumentirana razprava in na njej temelječe usklajevanje, stalno medsebojno informiranje in odprtost za pobude. Vse to je bilo prisotno v razpravah o programu obeleževanja, financiranju, spomeniku v Murski Soboti, scenariju osrednje proslave, zasnovi spletne strani, celostni grafični podobi in glavnem sporočilu obeleževanja ter o vseh drugih vprašanjih, o katerih je odbor razpravljal in sprejemal delovne dogovore, mnenja, predloge in pobude.
- Že v okviru začetnih aktivnosti v letu 2017 (stiki s predsednikom vlade dr. Cerarjem in ministrom za kulturo Peršakom), še zlasti pa v okviru delovanja odbora, je imela posebno mesto stalna delovna povezanost s pristojnimi državnimi organi in vsemi najpomembnejšimi nacionalnimi in državnimi ustanovami, ki so bili kakorkoli povezani z obeleževanjem 100. obletnice. V obdobju 2018–2019 so predsednik in člani odbora opravili številne uradne in delovne razgovore s predsednikom državnega zbora, predsednikoma vlade (dr. Cerar, Šarec), ministri in njihovimi sodelavci (še zlasti z ministroma za kulturo – Prešiček, Poznič; ministrom za izobraževanje, znanost in šport, ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu), vodstvom Slovenske akademije znanosti in umetnosti, rektorjema Univerze v Ljubljani in Univerze v Mariboru ter njunimi sodelavci, generalnim direktorjem RTV Slovenija ter županom Mestne občine Ljubljana in njegovimi sodelavci. Vsi so prejeli program obeleževanja 100. obletnice, vsem so bila še posebej široko predstavljena bistvena izhodišča in cilji obeleževanja!
- Odbor je posebno pozornost namenjal spoštovanju izhodišča, da obeleževanje 100. obletnice ne bi smelo izzveneti kakorkoli »triumfalno«, pač pa z dolžnim razumevanjem sprejemanja Trianonske pogodbe in njenih posledic za življenje madžarskega naroda. Zato je tudi imel delovne stike z madžarsko narodnostno skupnostjo oziroma njenim poslancem v državnem zboru.
- Odbor je že v zgodnji fazi obravnaval zakonsko opredelitev *prekmurskega praznika*, sprejel stališče, da je preozka, in pobudo, da bi jo bilo utemeljeno razširiti. Z njo so bili v letih 2018 in 2019 delovno seznanjeni predsednika vlade, predsednik državnega zbora in ministri; sprejel je tudi sklep o delovnem poimenovanju praznika, ki ga je dosledno uporabljal, uporabljali pa so ga tudi drugi.
- Odbor je že v letu 2018 po daljših razpravah in opravljenem razpisu sprejel logotip in celostno grafično podobo 100. obletnice. Pristojnim državnim službam je predlagal, da prav tako prevzamejo sprejeto geslo »Prekmurje v srcu« in logotip (pobuda je bila sprejeta

in realizirana tudi na osrednji proslavi v Beltincih). Geslo (oz. sporočilo) 100. obletnice in logotip sta bila dobro sprejeta. Prvič sta bila javno predstavljena že na proslavi ob 99. obletnici v Črenšovcih, poleg odbora so ju uporabljali tudi nosilci posameznih akcij in dogodkov iz sprejetega programa obeleževanja 100. obletnice ter tudi drugi (posamezne občine in drugi organizatorji različnih aktivnosti v zvezi z obeleževanjem). Še posebej naj omenimo pobudo vodstva ŠD Mura, ki jo je odbor soglasno podprl, in sicer da so nogometaši ŠD Mura v letu 2019 na dresih nosili logotip* in geslo »Prekmurje v srcu«. To je bila odlična večpomenska promocijska akcija! Odbor je sicer sprejel pravila za uporabo in ni zasledil zlorab ali uporabe, neskladne s sprejetimi pravili.

- Odbor je vzpostavil posebno spletno stran *Prekmurje v srcu* (www.prekmurjevsrcu.si), kjer so bile objavljene informacije o dogodkih v okviru obeležitve jubileja in druge informacije iz dela odbora. Zaživela je v začetku leta 2019, ko je zaživela tudi podstran o Prekmurju na portalu MMC RTV Slovenija. V letu 2019 je odbor za potrebe informiranja pripravljal tudi trimesečne napovednike dogodkov.
- Na pobudo odbora je Pomurski muzej že v letu 2018 pripravil posebno zloženko »1919–2019« (skupna naklada več ponatisov je bila 4000 izvodov).
- Odbor je v jubilejnem letu sprejel pobudo za izdelavo spominske značke z izbranim logotipom (v manjšem številu jo je izdelalo Zlatarstvo Mandič).

3.4. Častni odbor za obeleževanje 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

Odbor je že v letu 2018 obravnaval in sprejel pobudo, da bi se na državni ravni oblikoval častni odbor za obeleževanje 100. obletnice z utemeljitvijo, da bi se tudi na ta način formalno in dejansko potrdila izhodišča za obeleževanje 100. obletnice oziroma njen pomen, in s predlogom, da bi mu predsedoval predsednik vlade.

Predsednik vlade je pobudo sprejel in vlada je na predlog ministrstva za kulturo ob aktivnem sodelovanju odbora 25. aprila 2019 sprejela sklep o imenovanju častnega odbora in na podlagi predlogov vseh v odboru predvidenih organov in ustanov določila njegovo sestavo.

Vlada je v obrazložitvi sklepa poudarila:

- Obeleževanje obletnice je za Prekmurce kakor tudi za vse državljane in državljanke Republike Slovenije posebnega pomena.
- Dogodki in aktivnosti se bodo odvijali celo leto, njihov namen je v zavesti Slovencev utrditi zavedanje o pomembnosti odločitve, sprejete na mirovni konferenci, ob hkratni afirmaciji Prekmurja kot območja, na katerem v medsebojnem razumevanju in spoštovanju živijo pripadniki večinskega naroda, pripadniki Madžarov, Hrvatov in Romov, nekoč pa tudi Judov in Nemcev, ki vsi v sožitju razvijajo svoje kulturne tradicije ter izpovedujejo različne kulturne in verske identitete.

---

* Odbor je soglasno sprejel obrazložitev izbranega logotipa, ki izhaja iz kombinacije več elementov. V njem prepoznamo številko sto, ki obeležuje slovesno obletnico, preplet dveh ničel, ki se spletata v znak za neomejeno in neskončno – torej za trajno in ne začasno povezanost Prekmurja z matično državo. Ob tem je v drugi ničli diskretno skrita ali razkrita stilizirana podoba srca. Prednost tako oblikovanega srca, ki se sklada s sloganom »Prekmurje v srcu«, je po eni strani ta, da je diskretno in vizualno neagresivno vključena v logotip, po drugi strani pa se takšna uporaba oblikovanja logotipa izogne primerom, pri katerih stilizirano srce bodisi preveč spominja na srce kot organ ali pa preveč spominja na stilizirana srca iz drugih skozi čas že uveljavljenih logotipov. Zaradi svečanosti in pomembnosti jubileja je osnovna pojavnost logotipa v zlatem barvnem odtenku. Tudi aplikativnost in zapomnljivost izbranega logotipa ustrezata namenu.

- Osnovni cilj načrtovanih aktivnosti je, da bo obeleženje priključitve predstavljeno domači in tudi širši slovenski in mednarodni javnosti, da se na primeren način izpostavijo tisti, ki so najbolj zaslužni, da se je priključitev k matični domovini sploh zgodila. Obletnica je tudi priložnost za krepitev vedenja o lokalnem in širšem slovenskem okolju, za krepitev prekmurske samozavesti in za ovrednotenje gospodarskih razvojnih dimenzij ter spodbuda za povezovanje in koriščenje razvojnih potencialov Prekmurja. V okviru stoletnice se bodo krepile mednarodne vezi in vezi s Slovenci na Madžarskem ter utrjevali dobrososedski odnosi zlasti z Republiko Madžarsko.

Po sklepu vlade so (bili) člani:

- **Marjan Šarec**, predsednik vlade, predsednik častnega odbora,
- **mag. Zoran Poznič**, minister za kulturo, član,
- **Jernej Pikalo**, minister za izobraževanje, znanost in šport, član,
- **Miro Cerar**, minister za zunanje zadeve, član,
- **Jožef Horvat**, poslanec državnega zbora, član,
- **Ferenc Horvath**, predsednik komisije državnega zbora za narodne skupnosti, član,
- **Olga Belec**, državna sekretarka, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, članica,
- **akad. prof. Boštjan Žekš**, predstavnik Urada predsednika republike, član,
- **Nejc Perhavec**, predstavnik Kabineta predsednika državnega zbora, član,
- **Patricija Šašek**, predstavnica Kabineta predsednika državnega sveta, članica,
- **Nika Benedik**, predstavnica Kabineta predsednika vlade, članica,
- **akademik Peter Štih**, podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, član,
- **Martina Rozman Salobir**, direktorica Narodne in univerzitetne knjižnice, članica,
- **prof. dr. Igor Papič**, rektor Univerze v Ljubljani, član,
- **doc. dr. Andrej Hozjan**, predstavnik Univerze v Mariboru, član,
- **Dušan Šarotar**, podpredsednik Društva pisateljev Slovenije, član,
- **izr. prof. dr. Aleš Gabrič**, predsednik Slovenske matice, član,
- **Jožek Horvat Muc**, predsednik Zveze Romov Slovenije, član,
- **msgr. mag. Alojzij Cvikl**, mariborski nadškof metropolit, Slovenska škofovska konferenca, član,
- **Geza Erniša**, častni škof, Evangeličanska cerkev augsburške veroizpovedi v Sloveniji, član,
- **Boris Čerin – Levi**, predsednik Judovske skupnosti v Sloveniji, član,
- **Milan Kučan**, predsednik iniciativnega odbora za obeleženje stoletnice priključitve Prekmurja, član,
- **Marjan Šiftar**, koordinator iniciativnega odbora za obeleženje stoletnice priključitve Prekmurja, član,
- **Aleksander Jevšek**, župan Mestne občine Murska Sobota, član,
- **Marko Virag**, župan Občine Beltinci, član,
- **Metka Fujs**, direktorica Pomurskega muzeja Murska Sobota, članica.

Častni odbor je imel prvo, konstitutivno in doslej edino sejo dne 15. 5. 2019 v Expanu v Murski Soboti.

<https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/castni-odbor-za-obezevanje-100-obletnice-zdruzitve-prekmurskih-slovencev-z-maticnim-narodom/>

<https://sobotainfo.com/novica/politika-gospodarstvo/sarec-v-expanu-prav-je-da-obletnico-obelezimo-tako-kot-se-spodobi>

3.5. Finance

Župan Mestne občine Murska Sobota in odbor sta že v prvih razpravah v letu 2017 namenila pozornost izhodiščem za financiranje obeleževanja 100. obletnice (pismo župana dr. Jevška predsedniku vlade dr. Cerarju 13. 7. 2017 – ocena stroškov: 400.000 EUR; odgovor ministra za kulturo, razprave v iniciativnem odboru). V osnutku oziroma sprejetem programu (februar–marec 2018) so bila že opredeljena temeljna izhodišča za financiranje programa: stroške za pripravo in izvedbo posameznih dogodkov ali aktivnosti (konkretno določene) bi naj v celoti krili njihovi nosilci ali bi jih delno (v manjšem ali večjem obsegu) pokrivali s sredstvi državnega proračuna. Za vsako točko skupnega programa in tudi druge, za katere se je predvidevalo pridobivanje sredstev iz več virov (še zlasti iz državnega proračuna), naj bi nosilci posameznih akcij v sodelovanju z iniciativnim odborom za obeležitev združitve pripravili konkretne finančne načrte.

Izhodišča in konkreten predlog za sofinanciranje programa sta odbor in Mestna občina Murska Sobota poslala predsedniku vlade aprila 2018. Rezultat razgovorov z njim in ministrom za kulturo, ki so sledili v letu 2018 in začetku leta 2019, je bil dogovor o sofinanciranju določenega dela programa in o zagotovitvi sredstev za pripravo osrednje državne proslave v Beltincih v državnem proračunu. V skladu z njim je odbor pripravil konkreten predlog za sofinanciranje večjega števila dogodkov in aktivnosti iz programa ter finančno ovrednoten program ministru za kulturo poslal 15. marca 2019. Ministrstvo za kulturo kot predlagatelj in vlada sta sprejela večji del tega predloga in tako je ministrstvo za kulturo na podlagi sklepa vlade z Mestno občino Murska Sobota kot skrbnico sklenilo pogodbo o sofinanciranju 35 dogodkov oziroma aktivnosti v skupni višini 191.828,00 EUR; stroški izvedbe so dejansko znašali 335.494,99 EUR (priloga). V skladu s sklenjeno pogodbo je vse potrebne aktivnosti za njeno izvajanje vodil Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota ter o izvajanju poročal odboru in seveda ministrstvu za kulturo.

Odbor se je poleg tega v različnih delovnih stikih s predstavniki državnih organov zavzemal še za zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev za posamezne projekte in aktivnosti, ki niso bili vključeni v njegov predlog za sofinanciranje programa (npr. za mednarodno znanstveno konferenco Slovenske akademije znanosti in umetnosti, za aktivnosti Zavoda RS za šolstvo).

Težko je oceniti celotne stroške obeleževanja 100. obletnice. Odbor ne razpolaga s podatki o stroških določenih akcij in aktivnosti, ki so jih v celoti pokrivali njihovi nosilci (npr. Banka Slovenije, Pošta Slovenije, MOL, RTV Slovenija, Protokol RS, Odbor za državne proslave, RKC, EC in občine). Vsekakor pa je mogoče zanesljivo zaključiti, da so vsi nosilci akcij in aktivnosti iz programa za obeleževanje 100. obletnice in dodatnih pobud, ob seveda pomembnem že omenjenem deležu sofinanciranja iz državnega proračuna, stroške v veliki meri krili z lastnimi sredstvi. Ob tem je treba poudariti še veliko vlogo in zagnanost številnih prostovoljcev in različnih društev ter brezplačno angažiranje drugih civilnodružbenih organizacij.

Tudi vsa dokumentacija o sofinanciranju programa za obeleževanje 100. obletnice iz državnega proračuna ter o porabi proračunskih sredstev je v arhivu Mestne občine Murska Sobota.

02

1.

Sprejem programa za obeležitev 100. obletnice in kratek povzetek

Prvi delovni osnutek programa obeleževanja 100. obletnice je bil pripravljen že v oktobru 2017. Odbor oziroma takrat še iniciativni odbor je v razširjenem sestavu (prisotna tudi msgr. dr. Peter Štumpf, škof murskosoboške škofije, in mag. Geza Erniša, častni škof evangeličanske cerkve) na seji 19. januarja 2018 obravnaval osnutek programa (ki je sledil izhodiščem in ciljem iz dotodanjih razprav iniciativnega odbora ter upošteval pisne pobude Prekmurskega društva general Maister, Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija, Zavoda RS za šolstvo – OE Murska Sobota, Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, Pomurskega muzeja Murska Sobota, Občine Beltinci, Občine Križevci, Mestne občine Murska Sobota, Občine Črenšovci) in sklenil, da bo dopolnjen osnutek kot predlog programa predlagal v presojo Svetu pomurske razvojne regije oziroma vsem sodelujočim občinam, regijskim ustanovam in drugi zainteresirani javnosti v regiji ter vladi, s predlogom, da vlada oziroma pristojna ministrstva oziroma njene službe še v takratnem mandatu sprejmejo možne odločitve in predloge glede dopolnjevanja, podpore in izvajanja ter tudi financiranja programa obeleževanja združitve.

Svet pomurske razvojne regije je na seji 28. marca 2018 sprejel program in se seznanil s kronologijo dosedanjih aktivnosti odbora. Ob tem sta bila zlasti poudarjena njegova odprtost za dodatne pobude ter izhodišče, da se bo program sprotno dopolnjeval oziroma nadgrajeval.

S tem je program formalno dobil značaj skupnega regionalnega programa in vsi predlogi drugim državnim in nacionalnim ustanovam so bili predlogi regije in ne le ene občine ali le nekaj deležnikov iz pomurske regije!

S programom so bili opredeljeni izhodišča in cilji obeleževanja 100. obletnice (vseslovenskost – obeleževanje naj ne bo zamejeno samo na Prekmurje; naj okrepi vedenje o zgodovini Prekmurja, ki ni le dežela štokelj, gibanice in prijazne obmurske narave; Prekmurje bi naj (s številnimi značilnostmi in posebnostmi) širše in celoviteje vstopilo v kolektivno zavest Slovencev; logotip in zlasti slogan »Prekmurje v srcu« kot uspešna zunanja simbolna manifestacija in identifikacija celotnega obeleževanja (tudi ŠD Mura); obeleževanje naj ne bi bilo reducirano samo na en dogodek, eno državno proslavo; ni le prekmurski praznik, praznik Prekmurja; okrepilo bi se naj zavedanje pomena zgodovinskih odločitev o Prekmurju pred 100 leti in celotnega takratnega zgodovinskega dogajanja; obeleževanje ne bi smelo izzveneti triumfalno; poudariti bi moralo multikulturnost in ekumensko razsežnost; potekalo bi naj na številnih področjih, na različne načine in na različnih ravneh). Z njim je bil razčlenjen preplet spominskih, kulturnih, znanstvenih in izobraževalnih vidikov akcij in aktivnosti na lokalni, regionalni in državni ravni, skupaj z vsemi dodatnimi naknadno vključenimi pobudami je bilo v njem več kot 80 točk z več kot 30 različnimi nosilci.

Program je bil sestavljen iz:

- središčnih, jedrnih dogodkov in aktivnosti širšega državnega, vseslovenskega in regionalnega pomena na več področjih,
- pobud za aktivnosti širšega pomena, ki so tudi pomembno povezane z obeleževanjem obletnice, in
- še drugih pobud in aktivnosti različnih deležnikov v regiji.

Posebna potrditev vsebinske utemeljenosti in dejanskega spoštovanja ter uresničevanja temeljnih izhodišč in tudi celotne aktivnosti odbora ter zahvaljujoč medijem ustvarjene stimulatивne *prekmurske klime* v javnosti (več o tem vidiku še v nadaljevanju) so bile številne in različne dodatne pobude za obeleževanje, ki jih je odbor dobival oziroma evidentiral v jesenskem obdobju leta 2018 in v letu 2019 (npr. pobuda ŠD Mura o opremljanju dresov z logotipom 100. obletnice, pobude pomurskih lovcev in Lovske zveze Slovenije, namera Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani o organizaciji znanstvenega posveta o prekmurščini in prekmurski literaturi, o njiju je npr. Knjižnica Bežigrad v Ljubljani pripravila razstavo že v januarju 2018 itd.).

2.

Povzetek bistvenih značilnosti izvedenih akcij in aktivnosti

Obeleževanje 100. obletnice se je dejansko začelo že v letu 2018, intenzivno je potekalo v celotnem letu 2019 in se zaključuje s pomembnimi dogodki v letu 2020.

Program, ki ga je sprejel odbor, potrdil Svet pomurske razvojne regije ter podprli vlada in drugi, je bil praktično v celoti realiziran, z mnogimi še dodatno organiziranimi pobudami pa še dodatno vsebinsko, krajevno in medijsko obogaten.

Obeleževanje je dejansko potekalo celo leto 2019. Začelo se je 17. januarja, ko se je pred sto leti uradno začela Pariška mirovna konferenca, s predstavitvijo monografije o odločanju o usodi Prekmurja na konferenci in zaključilo 12. decembra s slovesnim odkritjem spomenika v Murski Soboti.

V okviru obeleževanja je ob osrednjih uradnih dogodkih v Beltincih ob samem prazniku v avgustu potekala intenzivna aktivnost na šolskem področju, izvedenih je bilo več literarnih natečajev, več znanstvenih konferenc/posvetov in predavanj ter razgovorov ob izdanih knjigah, postavljenih in odprtih je bilo več razstav, izvedeni so bili številni koncerti in literarno-glasbeni in kulturno-promocijski dogodki, spominski pohodi in retrospektivne predstave s 100. obletnico in s Prekmurjem povezanimi slovenskimi filmi. Ob 100. obletnici je nastal film *Za Prekmurje gre!*, izdani so bili spominski kovanci in spominska znamka, postavljenih je bilo več spominskih obeležij ter izdanih skoraj dvajset znanstvenih, strokovnih, literarnih in drugih publikacij. V obeleževanje so bili vključeni gosti iz tujine in akreditirani predstavniki tujih držav v Republiki Sloveniji. Z razvejano aktivnostjo sta celotno obeleževanje pomembno bogatili rimskokatoliška cerkev, še zlasti škofija Murska Sobota, in evangeličanska cerkev. Nepogrešljivo in vsebinsko bogato vlogo so imeli tiskani in elektronski mediji, še zlasti RTV Slovenija. Vseslovenskost obeleževanja se je potrjevala tudi z razporeditvijo dogodkov; številni so bili organizirani izven Prekmurja, še zlasti velja poudariti, da so bili mnogi izvedeni v Ljubljani, kjer je po sklepu mestnega sveta Mestne občine Ljubljana bil urejen in odprt Prekmurski trg ter postavljen tudi spomenik ob 100. obletnici.

Na vseh predvidenih področjih oziroma glede vseh vidikov (spominski, kulturnozgodovinski, izobraževalni, znanstveni, kulturni, simbolni, protokolarni, mednarodni, publicistični, medijski)

in na vseh ravneh (lokalni, regijski, državni in nacionalni) je več kot petdeset različnih deležnikov pripravilo in izvedlo skoraj sto različnih dogodkov in aktivnosti, po grobi oceni (na podlagi razpoložljivih podatkov nosilcev ter ocenah uradnih državnih služb in odbora) se jih je udeležilo okrog 45.000 obiskovalcev v več kot dvajsetih krajih (Ljubljana, Maribor, Beltinci, Murska Sobota, Lendava, Gornja Radgona, Ljutomer, Moravske Toplice, Kuzma, Petanjci, Čepinci, Veržej, Križevci pri Ljutomeru, Dokležovje, Gančani, Črenšovci, Lipa, Kobilje, Sevnica, Velenje, Gorica – Italija).

3.

Kronologija obeleževanja 100. obletnice

V kronološki pregled so vključeni dogodki, akcije in aktivnosti, ki so bili predvideni s programom za obeleževanje 100. obletnice, in tudi vsi drugi, ki so jih izvedli določeni nosilci kakorkoli neposredno v zvezi s 100. obletnico in o katerih je bil odbor kakorkoli obveščen ali povezan z njimi.

V prvem delu povzemamo aktivnosti posameznih deležnikov, za katere so ti sprejeli programe, ki so se izvajali v daljšem časovnem obdobju, ali ki so imele več povezanih faz uresničevanja. V drugem delu v kronološkem zaporedju povzemamo konkretne dogodke ter glavne informacije o njih (datum, dogodek, nosilec, kraj, določene posebne opombe), ki so le kratki povzetki iz širših poročil nosilcev, ki so v dokumentaciji odbora.

3.1.

Aktivnosti skozi daljše obdobje obeleževanja 100. obletnice

3.1.1.

Posebne zgodovinske učne ure v osnovnih in srednjih šolah o obeležitvi 100. obletnice združitve

Zavod RS za šolstvo je že junija 2018 vsem šolam priporočil, da se pomembnemu jubileju, ko so prekmurski Slovenci po odločitvi Pariške mirovne konference ne samo državoppravno, temveč tudi kulturno in jezikovno prvič zaživel skupaj s preostalimi deli slovenskega naroda in se zlili v slovensko narodno celoto, nameni pozornost v vseh slovenskih šolah s posebno zgodovinsko učno uro. Posebej to velja za 9. razred osnovne šole in za srednje šole.

Minister za izobraževanje, znanost in šport je skupaj z Zavodom RS za šolstvo ustrezno ponovil to priporočilo v novembru 2018.

3.1.2.

Individualni načrti posameznih osnovnih in srednjih šol

Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota je šolam v šolskih letih 2017/2018 in 2018/2019 priporočil različne aktivnosti: posebni projektni dnevi in medpredmetni projektni tedni, kvizi, priprava razstav na šolah, izvajanje posebnih ur zgodovine – pomen M. Slaviča in drugih imen zgodovine z začetka 20. stoletja, pomembnih za priključitev, raziskovalno delo oziroma raziskovalne naloge, razpisi za literarni (zgodovinski) natečaj, katerega izhodišče je jubilej – spisi na aktualno temo in likovni natečaj, strokovne ekskurzije, izvedba učne poti in priprava zloženek učne poti (npr. Po poteh M. Slaviča, Po poteh priključitve Prekmurja k matici) in tudi povezave z jubileji posameznih šol (npr. stoletnica ustanovitve Gimnazije Murska Sobota). Zaključek posameznih dejavnosti šol s svečanimi prireditvami s podelitvijo priznanj.

3.1.3.

Razpis natečaja za osnovne in srednje šole na regijski ravni za Festival inovativnosti in ustvarjalnosti

Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota je v letu 2018 v počastitev 100. obletnice razpisal natečaj inovativnosti in ustvarjalnosti, katerega namen je bil ozaveščati otroke, učence in dijake o pomenu zgodovinskih dogodkov v preteklosti za obstoj in razvoj pokrajine ob Muri ter o razvoju jezika in kulture s spodbujanjem pozitivnega pogleda v slovensko prihodnost skozi ustvarjalnost mladih, in k sodelovanju povabil vse VIZ in OE. Natečaj je bil razpisan v treh kategorijah. V prvih dveh kategorijah na treh področjih: likovna, filmska in literarna poustvarjalnost; glasbena, pevska in plesna ustvarjalnost; predstavitev dejavnosti VIZ na stojnicah, ki so jih izvajali VIZ skozi šolsko leto v počastitev 100. obletnice. Odziv VIZ je bil zelo pozitiven, saj so se na razpis odzvali skoraj vsi samostojni vrtci, osnovne šole in srednje šole. Štiri komisije so izbrale najboljše na likovnem in literarnem področju. Zaključna prireditev natečaja je bil Festival inovativnosti in ustvarjalnosti, ki je bil 6. junija 2019 na grajski ploščadi v mestnem parku, mestnem parku in v grajskem stolpu.

3.1.4.

Izbirne vsebine o prekmurskem jeziku in kulturi v osnovni šoli

– pobude pristojnim organom in več aktivnosti Prekmurskega društva general Maister, ki so bile zaključene s konkretnimi zaključnimi dogodki! (več v točki 3.2.)

3.1.5.

Literarni natečaj za osnovne in srednje šole v regiji: »Stoletje slovenskega Prekmurja«

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija in Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota sta za šolsko leto 2018/2019 razpisala (že deseti) literarni natečaj za osnovne in srednje šole, ki je bil posvečen 100. obletnici in se je zaključil s prireditvijo v Vrtni spominov in tovarištva na Petanjcih oktobra 2019.

3.1.6.

Javni natečaj za osnovne in srednje šole v Pomurju na temo: »Spominska obeležja pripovedujejo«, izdaja zbornika ter javna predstavitev del učencev in dijakov

Zbornik *Spominska obeležja pripovedujejo* je nastal na podlagi razpisa za javni literarni natečaj domoljubnih in veteranskih organizacij v Pomurju v šolskem letu 2018/19. Razpis in tudi zbornik sta tematsko bila posvečena obeleževanju 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matico. Natečaj je bil že drugi po vrsti, zbornik v nakladi 400 izvodov je izšel sredi aprila 2019. Naknadno je ponatisnjenih še 85 izvodov. V šolah in tudi širše v pomurskem prostoru nastaja izčrpen pregled vseh spominskih obeležij in kulturne dediščine iz različnih obdobij slovenske zgodovine, ki jo mladi avtorji odkrivajo in raziskujejo, pri tem pa ohranjajo zgodovinski spomin na dogodke in ljudi. To je 48 izbranih prispevkov učencev in dijakov s trinajstih šol samo potrdilo.

3.1.7.

Spodbude za študij tematike, povezane z združitvijo – razpisi diplomskih, magistrskih in doktorskih tem na visokošolskih ustanovah, pobuda univerzam in drugim visokošolskim ustanovam

Na pobudo odbora je minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Pikalo novembra 2018 pobudo sprejel in jo poslal visokošolskim ustanovam.

3.1.8.

Film Za Prekmurje gre!

Zavod Sončnica je v sodelovanju s TV Slovenija do začetka januarja 2019 končal film. Z izbranimi odlomki je bila obogatena že prva predstavitev monografije dr. Uroša Lipuščka *Prekmurje v vrtincu Pariške mirovne konference*, ki je bila sicer prvi, uvodni dogodek v *Prekmurskem letu*. Od predpremiere v Murski Soboti do predvajanj filma v številnih krajih (15) v regiji in drugih krajih Slovenije si je film ogledalo več kot 3.000 gledalcev, nekajkrat pa je bil tudi predvajan na programih TV Slovenija, nazadnje ponovno še tudi v začetku leta 2020.

3.1.9.

---

100. obletnica v programih RTV Slovenija

100. obletnico priključitve Prekmurja so v programih RTV Slovenija obeleževali vse leto. Izhodišči sta bili dve: predstaviti ključne in za prebivalce drugih slovenskih pokrajin manj znane dogodke, osebnosti in posebnosti v razvoju Prekmurja pred priključitvijo leta 1919; čim bolj natančno spremljati aktivnosti v zvezi z obletnico in pozornost usmerjati ne le na zgodovino, temveč tudi na aktualno problematiko v pokrajini. Informativni program TV Slovenija in Multimedijски center sta že v začetku leta postavila poseben podportal Prekmurje 1919–2019, na katerem so lahko uporabniki našli pisan nabor prekmursko obarvanih vsebin, ki jih pripravljajo na RTV Slovenija – prispevke o pokrajini, Prekmurcih, aktualnem dogajanju, zgodovinskih dogodkih in kulturni beri. Iz bogatega arhiva RTV Slovenija so objavili slikovite posnetke drobcev življenja v pokrajini pred desetletji, mejnike prekmurske preteklosti pa ponazorili z zgodovinskim časovnim trakom. Še posebej so se posvetili dvigovanju zavesti o vrednosti starih knjig, časopisov in pisem v prekmurščini ter k sodelovanju povabili tudi spletne uporabnike. Podportal so vseskozi osveževali z novimi oddajami in aktualnimi novicami iz pomurske regije. Celovito poročilo o celotni dejavnosti RTV Slovenija je posebna priloga poročila.

3.1.10.

Prekmurje v gibljivih slikah, cikel filmov v Murski Soboti

Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota je v obdobju od februarja do decembra 2019 pripravil serijo filmov, povezanih s Prekmurjem. Šlo je za cikel desetih filmov prekmurskih avtorjev in filmov, snemanih v Prekmurju in/ali o Prekmurju, ki si je skupaj ogledalo 2.334 gledalcev.

3.1.11.

Večeri dokumentarnih filmov o Prekmurju v Beltincih

Zavod za turizem in kulturo v Beltincih je v obdobju od junija do septembra 2019 organiziral večere dokumentarnih in igranih filmov v Prekmurju; štiri predstave si je skupaj ogledalo 270 gledalcev.

3.1.12.

Prekmurje med miti in resničnostjo (del stalne razstave: muzejski kino in projekcija izbranih filmov s prekmurskimi temami)

Pomurski muzej je od jeseni 2018 in v letu 2019 izvajal projekt s skupnim naslovom za več aktivnosti in dogodkov, ki se jih je udeležilo 2.664 obiskovalcev.

3.1.13.

Osamljenosti. Izrazi tesnobe v »prekmurski« likovni umetnosti (izbor del iz stalne zbirke Galerije Murska Sobota)

Galerija Murska Sobota je pripravila razstavo *Osamljenosti*, ki je bila odprta od oktobra 2019 do januarja 2020 in si jo je ogledalo 2.505 obiskovalcev. S to tematsko razstavo je prikazala dva segmenta. Eden je odlično likovno delovanje v Prekmurju v zadnjih petdesetih letih, drugi pa skrb za premično dediščino, saj so vsa razstavljena in predstavljena dela iz stalne zbirke. Razstavo so tematizirali prek izkušnje horizonta kot robnega izkustva. To izkustvo vsak predstavljeni umetnik interpretira na popolnoma samosvoj način. To je univerzalno izkustvo, kakor je univerzalen tudi likovni jezik predstavljenih umetnikov. Direktor dr. Inhof je tudi avtor obsežne monografije o temi razstave.

3.1.14.

Ludvik Vrečič, slike in risbe – katalog (dogodki ob slovenskem kulturnem prazniku v povezavi s 100. obletnico: otvoritev razstave slik Ludvika Vrečiča, družinska delavnica in strokovno vodenje po razstavah *Rimska cesta v odsevu večnosti in Za vedno na Plesah*)

Pomurski muzej Murska Sobota je pripravil razstavo v več delih, ki je bila odprta od 3. decembra 2018 do 17. junija 2019, na vseh dogodkih je bilo skupaj 5.830 obiskovalcev. Gre za pregledno razstavo del iz zbirke muzeja prvega šolanega prekmurskega slikarja Ludvika Vrečiča. Januarja je razstavo njegovih risb iz svoje zbirke odprla Galerija Murska Sobota in februarja 2019 še muzej razstavo risb iz muzejske zbirke. Dogodek so povezali z izdajo kataloga vseh njegovih del, ki jih hranita obe ustanovi. Ves čas razstav se je odvijal povezan program predavanj, delavnic, strokovnih vodstev.

3.1.15.

Razstava *Mi vsi živeti ščemo*

Pomurski muzej Murska Sobota je v sodelovanju z avtorico razstave arhivsko svetovalko Gordano Šövegeš Lipovšek iz Pokrajinskega arhiva Maribor gostil razstavo v času od 18. julija 2019 do 17. septembra 2019, ki si jo je ogledalo približno 1.000 obiskovalcev. Razstava je nastala v okviru mednarodnega simpozija, katerega glavni organizator je bila Slovenska akademija znanosti in umetnosti v sodelovanju s

Pokrajinskim arhivom Maribor, Pomurskim muzejem Murska Sobota, Inštitutom za narodnostna vprašanja in Oddelkom za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

3.1.16.

Plakati Galerije Murska Sobota (izbor)

Galerija Murska Sobota je v sodelovanju s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota pripravila razstavo, ki je bila odprta v avgustu in septembru 2019.

3.1.17.

Posebni programi škofije Murska Sobota in evangeličanske cerkve: obe cerkvi sta v letu 2019 izvedli vsebinsko bogate programe.

3.1.18.

Domoljubna akcija »Küpin pa izobejsin slovensko zastavo«

Občina Črenšovci je v sodelovanju s Kulturno-turističnim društvom Črenšovci in Prekmurskim društvom general Maister Črenšovci v času med junijem in avgustom 2019 ponovno izvedla domoljubno akcijo (prvič jo organizirala leta 2015) z namenom, da bi med občani spodbudili izobežanje državnih zastav ob državnih praznikih, še zlasti ob prazniku združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, in bi na ta način jasno izrazili svojo narodno pripadnost ter krepili domoljubje. Občani so bili povabljeni k naročilu zastave, za katere so bili priskrbljeni tudi ustrezni leseni drogovi, zastave pa so lahko naročniki prevzeli na osrednji občinski prireditvi v počastitev državnega praznika združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom v Občini Črenšovci ob polaganju venca predsednika republike Boruta Pahorja pred spomenikom Jožefa Klekla starejšega. Doslej je bilo v okviru omenjene domoljubne akcije kupljenih 120 slovenskih državnih zastav.

3.1.19.

Obeleževanje 100. obletnice priključitve Prekmurja v okviru praznovanja stoletnice Gimnazije Murska Sobota

Gimnazija Murska Sobota je v program obeleževanja ustanovitve na različne načine vpletla tudi obeleževanje 100. obletnice. Dva meseca po dogodku priključitve Prekmurja k matični domovini so v šolske klopi sedli tudi prvi dijaki.

3.1.20.

Organizirano turistično vodenje po Beltincih in druge aktivnosti v Občini Beltinci

Zavod za turizem in kulturo Beltinci je v času od maja do septembra 2019 večkrat (štirikrat) organiziral turistično vodenje po Beltincih. V Beltincih in tudi drugih krajih občine so bili organizirani še številni drugi dogodki in akcije, ki so predstavljeni že v tej in naslednji točki.

3.1.21.

Zvočna čitanka: *Prekmurščina, kinč predragi* – živa kulturna dediščina v zvoku in pisavi

Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota je že v letu 2017 dalo pobudo za izvedbo projekta pod delovnim naslovom *Zvočna čitanka: Prekmurščina, kinč predragi* – živa kulturna dediščina v zvoku in pisavi. Jedro projekta predvideva zasnovano in izdelavo posebne prekmurske zvočne čitanke v obliki sodobne digitalne monografske publikacije, namenjene kar najširšemu krogu javnosti. Za pripravo publikacije je društvo že oblikovalo posebno strokovno komisijo, ki je pripravila izhodišča, strukturo produkta in finančne okvire za realizacijo naklade 1.800 izvodov. Kljub vsebinski uvrstitvi v program je projekt ostal nerealiziran zaradi nezadostne finančne podpore. Je pa odbor še posebej podprl ta projekt s priporočilom ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da podpre njegovo realizacijo.

3.1.22.

Vpis prekmurskega jezika v register nesnovne kulturne dediščine

Na podlagi ideje Tadeje Hari in njene priprave celotne dokumentacije je maja 2018 Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota na koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine pri Slovenskem etnografskem muzeju naslovilo pobudo za vpis prekmurskega jezika v register nesnovne kulturne dediščine. V pobudi je bilo poleg Prekmurskega društva general Maister Murska Sobota navedenih še pet deležnikov, in sicer Združenje Pomurska akademsko znanstvena unija – PAZU, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, Evangeličanska cerkev augsburške veroizpovedi v Republiki Sloveniji, Katoliška cerkev, Škofija Murska Sobota (RKC), Škofijski ordinariat Murska Sobota in Kulturno-umetniško društvo Beltinci. Vlogi je bilo priloženih 26 enot bibliografije in 7 enot filmografije, 19 fotografij, videoposnetek in 5 avdioposnetkov. Mestna občina Murska Sobota se je Tadeji Hari za njen izjemni prispevek zahvalila z nagrado ob občinskem prazniku mestne občine. Ministrstvo za kulturo je 9. julija 2019 izdalo akt o vpisu prekmurskega jezika v register nesnovne kulturne dediščine. Vpis pomeni priznanje jezikovne samobitnosti prekmurskega jezika kot celote, ima pa tudi praktične učinke, saj zagotavlja pravno varstvo, ki ga opredeljujeta Konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine in Zakon o varstvu kulturne dediščine.

3.2.

Dogodki v obdobju 2018–2020: po dnevih in mesecih

3.2.1.

2018:

---

januar:

razstava o prekmurščini in prekmurski literaturi; Mestna knjižnica Ljubljana-Bežigrad;

23. april:

srečanje škofa škofije Murska Sobota msgr. Petra Štumpfa z župani pomurskih občin o obeleževanju 100. obletnice;

junij:

prva okrožnica Zavoda RS za šolstvo osnovnim in srednjim šolam o primerni vključitvi 100. obletnice v šolske programe;

8. junij:

Jeričevi dnevi; Dokležovje;

16. avgust:

proslava v Črenšovcih ob 99. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom; prvič je bilo javno predstavljano skupno ime obeleževanja 100. obletnice;

28. avgust:

razprava o Bogojinski resoluciji; dr. Klaudija Sedar, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota;

5. oktober:

literarni natečaj za osnovne in srednje šole v regiji: »Stoletje slovenskega Prekmurja«; Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija in Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota sta na Tišini pripravila zaključno prireditev že tradicionalnega natečaja, ki je bil že v šolskem letu 2017/2018 povezan s 100. obletnico;

5. oktober:

objavljena je uredba vlade o obsegu izdaje, sestavinah, apoenih in glavnih znamenjih zbirateljskih kovancev ob 100. obletnici priključitve k matični domovini, Ur. list RS, št. 65/2018;

16. november:

strokovni posvet »Prekmurje v srcu 100 let«, Prekmursko društvo general Maister; Murska Sobota;

21. november:

domoznanski večer ob dnevu generala Maistra: »Prekmurski jezik in kultura kot temelja prekmurske identitete in domoljubja«; Prekmursko društvo general Maister ter Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota;

30. november:

znanstvena konferenca Pomurske akademsko znanstvene unije – plenarni del, posvečen 100. obletnici (štirje uvodni referati in razprava; predstavljen program obeleževanja 100. obletnice); Pomurska akademsko znanstvena unija; Murska Sobota;

3. december:

otvoritev razstave *Ludvik Vrečič, slike in risbe*; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota; več že v predhodni točki.

3.2.2. 2019:

18. januar:

predstavitve monografije dr. Uroša Lipuščka: *Prekmurje v vrtincu Pariške mirovne konference 1919*, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija (v nadaljevanju: Ustanova), odbor ter Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; predstavitev z izbranim kulturnim programom in predvajanjem odlomkov iz filma *Za Prekmurje gre!* je bila prvi dogodek v *Prekmurskem letu* in je pomenila njegov dejanski začetek; skupaj je bilo v treh izdajah natisnjenih 1.600 izvodov;

6. februar:

odločilna dogajanja na Pariški mirovni konferenci; ob 100. obletnici priključitve – razgovor z avtorjem monografije dr. U. Lipuščkom; Ustanova, odbor, Forum 21; Ljubljana;

21. februar:

večer z ustvarjalkami in ustvarjalci iz Prekmurja *Povej mi kaj lepega*; Društvo slovenskih pisateljev, odbor, Ustanova, Cankarjev dom; Ljubljana; na glasbeno-literarnem večeru z avtorskimi točkami in literarnim branjem so nastopili ugledni avtorji in avtorice iz Prekmurja: Evald Flisar, Klarisa Jovanović, Štefan Kardoš, Vesna Radovanović, Ernest Ružič, Dušan Šarotar, Denis Škofič ter Suzana Tratnik. Dogodek je povezoval pisatelj, publicist in literarni strokovnjak Franci Just, član Društva slovenskih pisateljev. Literarna branja so bila prepletena z glasbo Klarise Jovanović (je tudi pesnica, članica Društva slovenskih pisateljev) in Luke Ropreta;

1. marec:

Za Prekmurje gre!, predpremiere filma; Zavod Sončnica in RTV Slovenija; Murska Sobota;

5. april:

spomladanski koncert Čas spreminja, posvečen 100. obletnici; Društvo mešani pevski zbor Štefana Kovača Murska Sobota; Murska Sobota; zbor je 100. obletnico počastil z izborom pesmi za koncert izključno v prekmurskem jeziku;

16. april:

predstavitve knjige akad. dr. Marka Jesenška: *Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem*; Založba ZORA in Univerzitetna knjižnica Maribor; Maribor;

18. april:

predavanje znanstvenega sodelavca Inštituta za narodnostna vprašanja dr. Lászla Göncza: »Koncepti slovenske samouprave/avtonomije v Prekmurju med priključitvijo h Kraljevini SHS«; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

27. in 30. april:

gančki majoš – 100. obletnica postavljanja mlaja v Gančanih in 100. obletnica združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom; Zavod za turizem in kulturo Beltinci; postavljanje majoša (mlaja) v Gančanih je tesno povezano s priključitvijo Prekmurja matični domovini, leta 1919 so namreč v Gančanih prvič postavili majoš; gančki majoš je vpisan v register nesnovne kulturne dediščine pri ministrstvu za kulturo; izdali so tudi posebno poštno znamko z motivom gančkega majoša, razglednico, promocijski plakat (letak), publikacijo – knjigo o gančkem majošu, in postavili dve spominski tabli;

25. april:

izdaja zbornika in javna predstavitev učencev in dijakov (48 izbranih prispevkov s trinajstih šol), ki so sodelovali na javnem natečaju za osnovne in srednje šole v Pomurju na temo: »Spominska obeležja pripovedujejo«; domoljubne in veteranske organizacije Pomurja (ZVVS, ZPVDS, ZZB, DGM in ZSČ); razpis in tudi zbornik sta bila tematsko posvečena obeleževanju 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matico. Natečaj je bil že drugi po vrsti, zbornik v nakladi 400 izvodov je izšel sredi aprila 2019. Naknadno je ponatisnjenih še 85 izvodov;

maj:

šmarnice – *Panonski cvetovi za Marijo* (avtor: L. Kozar ml.) – branje pri bogoslužju o ljudeh in dogodkih, pomembnih za našo sedanost; škofija Murska Sobota; v pripravi na obhajanje 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom je bila izražena želja, da bi o tej temi spregovorile tudi šmarnice; tako so izpod peresa Lojzeta Kozarja ml. nastali *Panonski cvetovi za Marijo*, zgodbe o zgodovinskih dogodkih in ljudeh, ki so pripomogli k združitvi, ter pripovedi o sadovih združitve;

8. maj:

razgovor o prekmurskem jeziku med normo in narečjem – akad. dr. Marko Jesenšek in akad. dr. Marko Snoj; Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, odbor, Ustanova; Ljubljana;

9. maj:

predavanje muzejskega svetnika dr. Branka Kermana: »Tü mo. Slovanska poselitev Prekmurja«, Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

16. maj:

Sprehajalec ptic – plesni omnibus z živo glasbo – nacionalno odprtje Tedna ljubiteljske kulture; Javni sklad RS za kulturne dejavnosti; Murska Sobota; vseslovenski teden ljubiteljske kulture se vsako leto začne z nacionalnim odprtjem v enem od slovenskih središč, nadaljuje se z večjimi regijskimi dogodki, ki se povezujejo z več kot 1.000 lokalnimi dogodki po Sloveniji; v letu 2019 je bil na območju enote JSKD Murska Sobota in tudi drugje tematsko podkrepjen z vsebinami, vezanimi na 100. obletnico priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom;

17. maj:

domoznanski večer na temo prekmurskega jezika in kulture; Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota, Ustanova ter Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota;

22. maj:

predstavitev ponatisov študij dr. M. Slaviča; Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota; gre za ponatisa študij dr. Slaviča, ki sta pomembna za razumevanje zgodovine Prekmurja pred in ob priključitvi h Kraljevini SHS: Prekmurje. Ljubljana: Slovenska krščansko-socialna zveza, 1921 in *Slovenska krajina: zbornik ob petnajstletnici osvobodjenja*. Beltinci: Konzorcij, 1935 (študiji dr. Matije Slaviča *Narodnost in osvoboditev Prekmurcev in Prekmurske meje v diplomaciji*);

25. maj:

evharistično bogoslužje v cerkvi sv. Kozme in Damijana v Kuzmi in Tromeja, kraj sožitja –

pohod in skupno srečanje na tromeji treh dežel Avstrije, Madžarske in Slovenije s kulturnim programom in skupnim druženjem; Občina Kuzma; Kuzma in tromeja;

28. maj:

uradna predstavitev priložnostne znamke ob 100. obletnici; Pošta Slovenije in Pokrajinski muzej Murska Sobota; Murska Sobota; Pomurski muzej je izdal tudi promocijsko mapo z besedilom o dr. Matiji Slaviču ter t. i. maksiko karto (razglednico) za filateliste in promocijske namene (besedilo Metka Fujs, oblikovanje Tomislav Vrečič); odprli so tudi občasno razstavo znamk prekmurskih izdaj iz leta 1919;

29.–30. maj:

mednarodni simpozij »Mi vsi živeti ščemo« – ob 100. obletnici; Slovenska akademija znanosti in umetnosti s partnerji; Ljubljana; na dvodnevnem mednarodnem in interdisciplinarnem znanstvenem simpoziju je sodelovalo 21 referentov in referentk iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Madžarske. V okviru simpozija je bila predstavljena razstava z enakim naslovom, ki jo je v sodelovanju z Akademijo pripravila Gordana Šövegeš Lipovšek iz Pokrajinskega muzeja Maribor; razstava je bila nato na ogled v Beltincih; po simpoziju je 31. maja 2019 za udeležence simpozija in člane Akademije sledila ekskurzija v Prekmurje, ki jo je organiziral Pomurski muzej Murska Sobota;

31. maj:

izid priložnostne znamke ob 100. obletnici (dr. Slavič); Pošta Slovenije; Maribor;

1. junij:

vodeni obisk po mestu Murska Sobota ob 100. obletnici; Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota; Murska Sobota;

3. junij:

Jeričevi dnevi v Dokležovju; Občina Beltinci; Dokležovje; v spomin na Ivana Jeriča, narodnega buditelja, generalnega vikarja za Prekmurje in pokončnega rodoljuba, je projekt zajemal izvedbo proslave ter organizacijo delavnic za otroke na temo prekmurskega jezika in življenja naših prednikov; izdan je bil tudi ponatis Jeričeve knjige *Moji spomini*;

4. junij:

»O Prekmurju in njegovi književnosti« – predavanje in literarno-glasbeni nastop; društvo Argo, društvo za humanistična vprašanja; člani društva (Norma Bale, Simona Cizar, Dragica Haramija, Franci Just, Feri Lainšček, Vesna Radovanovič in Darka Tancer Kajnih) so pripravili podroben scenarij, in sicer v dveh različicah: na prvih treh dogodkih za zainteresirano odraslo publiko, v Kobilju zlasti za otroško publiko. Podan je bil literarnozgodovinski okvir razvoja prekmurskega slovstva (s posebnim poudarkom na tiskanih medijih), objavljenega v periodičnem tisku in v knjižnih izdajah; izbrani so bili pesmi posameznih avtorjev, krajša prozna besedila in odlomki iz daljše proze, ki so jih povezali z veznim pojasnjevalnim besedilom ter popestrili z glasbeno spremljavo harmonikarja Vida Ščavničarja in fotografijami pokrajine;

6. junij:

Festival inovativnosti in ustvarjalnosti vrtcev, osnovnih, srednjih in glasbenih šol; Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota; Murska Sobota; festival je bil zaključek ene največjih in najpomembnejših akcij na šolskem področju v regiji in tudi v Sloveniji ob 100. obletnici. Na odprtem odru se je s plesno-pevskimi in glasbenimi točkami predstavilo 27 predšolskih in šolskih skupin s približno 700 nastopajočimi, vseh nastopajočih je bilo okrog 1.000;

6. junij:

razgovor z avtorjem monografije dr. U. Lipuščkom; Ustanova, odbor, Društvo Istranov in Primorcev v Prekmurju; Lendava; uvodna nagovora sta imela podžupan dr. Mihael Kasaš in poslanec državnega zbora Jožef Horvat, prireditelji v kulturnem domu so s kulturnim programom obogatili izvajalci iz lokalnega okolja;

11. junij:

»Velika panonska muzika« – neposredni prenos oddaje Slovenska zemlja v pesmi in besedi; Občina Beltinci, Radio Slovenija ter Zavod za turizem in kulturo Beltinci; Radio Slovenija; Beltinci; vsebinska zasnova dogodka je temeljila na sobivanju različnega, tako na geografskem kot v časovnem prostoru, kar odseva v ljudski glasbeni dediščini; objavljene zasedbe so v repertoar vključile ljudsko

glasbeno dediščino večinskega naroda in manjšinskih narodnih skupnosti Prekmurja;

15. junij:

Poletna muzejska noč – prost vstop na vse razstave muzeja, muzejska družinska delavnica in projekcija dveh filmov po literarni predlogi Miška Kranjca: *Povest o dobrih ljudeh* (1974) in *Veselo gostúvanje* (1985) ob 100. obletnici rojstva Franceta Štiglicca; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

18. junij:

zaključna prireditev natečaja za osnovne šole »Podobe Prekmurja«; Zavod RS za šolstvo; Ljubljana; sodelovalo je 25 učencev z več (7) šol iz različnih krajev v Sloveniji;

19. junij:

zahvalna sveta maša za domovino; RKC; Ljubljana; pridigo je imel škof murskosoboške škofije msgr. dr. P. Štumpf in jo v veliki meri posvetil 100. obletnici;

22. junij:

memorialni tek in kolesarjenje od Gornje Radgone prek Križevcev pri Ljutomeru do Beltincev – v spomin na dogodek 12. avgusta 1919 v Gornji Radgoni: »Dne 12. 8. 1919 je redna vojska Kraljevine SHS pod poveljstvom generala Krste Smiljaniča vkorakala v Prekmurje. Od Radgone so prišle čete, poslana iz Maribora pod poveljstvom podpolkovnika Vladimira Uzorinca«; Občina Beltinci; Gornja Radgona–Križevci pri Ljutomeru–Beltinci;

23. junij:

pohod ob dnevu državnosti in otvoritev muzejske zbirke *Varuhi meje 1919–2019*, ob sodelovanju Slovenske vojske, Policijskega združenja Sever in vojnih veteranov v Čepincih; Občina Šalovci; Čepinci;

9. julij:

srečanje z veleposlaniki oziroma predstavniki velikih pet zmagovalcev prve svetovne vojne, ki so določili mejo v Prekmurju; Pomurska akademsko znanstvena unija; Murska Sobota; srečanja so se udeležili veleposlaniki ali visoki predstavniki Francije, Italije, Japonske, Velike Britanije in ZDA;

9. julij:

film *Za Prekmurje gre!* je bil predvajan v državnem zboru in svetu; Ljubljana;

9. julij:

ministrstvo za kulturo je izdalo akt o vpisu prekmurskega jezika v register nesnovne kulturne dediščine;

18. julij:

odprtje razstave *Mi vsi živeti ščemo* in predavanje avtorice razstave arhivske svetovalke Gordane Šövegeš Lipovšek, Pokrajinski arhiv Maribor; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

12. avgust:

izdaja priložnostnih kovancev v letu 2019 (zbirateljski kovanci: zlatnik, srebrnik in dvokovinski zbirateljski kovanec); Banka Slovenije; že v nekaj dneh je bila prodana praktično celotna naklada;

12. avgust:

predstavitev zbornika *Spominčice* (zbornik o regijski obeležitvi 99. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom v Črenšovcih); Občina Črenšovci; Črenšovci;

14. avgust:

predavanje višje kustosinje Tamare Andrejek: »Soboški grad in Szapáryji«; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

16. avgust:

okrogla miza »Jožef Klekl – prekmurski Čedermac« in otvoritev razstave; Občina Črenšovci; Črenšovci; ob tej priložnosti je bila predstavljena tudi priložnostna razstava v sejni sobi Občine Črenšovci;

16. avgust:

predsednik državnega zbora mag. Dejan Židan je poslal svojo uradno poslanico ob 100. obletnici;

16. avgust:

osrednja slovesnost ob 23. prazniku Občine Beltinci in dnevu združitve prekmurskih Slovencev; Občina Beltinci; Beltinci;

16. avgust:

obeležje v parku pred cerkvijo v Beltincih v spomin na 100. obletnico zborovanja ob

predaji vojaške oblasti civilnemu upravitelju; Občina Beltinci; Beltinci; bronasta skulptura je sestavljena iz 27 stebrov, kar ponazarja število pomurskih občin, povezanih v enotno sporočilo, obenem pa simbolno poustvarja množico, ki se je pred beltinsko cerkvijo zbrala ob priključitvi Prekmurja k matični domovini;

17. avgust:

krajši kulturni program in slovesno (že tradicionalno) polaganje venca predsednika republike pred spomenikom Jožefa Klekla st. v Črenšovcih; Črenšovci;

17. avgust:

slovesna maša v Beltincih »Skupaj čez zlati most«; Slovenska škofovska konferenca in škofija Murska Sobota; Beltinci; slovesna sveta maša je potekala v znamenju cerkva in države, zbrane je nagovoril tudi predsednik Borut Pahor; ob visokih dostojanstvenikih rimskokatoliške cerkve so imeli pozdravne nagovore tudi visoki predstavniki drugih verskih skupnosti in s tem le poudarili njen ekumenski pomen. Nekatera bogoslužna besedila (berilo, prošnje) so bila prebrana tudi v drugih jezikih (madžarščina, romščina, hrvaščina).

17. avgust:

osrednja proslava ob 100. obletnici v Beltincih; organizacijski odbor, koordinacijski odbor za državne proslave pri ministrstvu za kulturo, Občina Beltinci; Beltinci; slavnostni govornik je bil predsednik vlade in častnega odbora za obeleževanje 100. obletnice Marjan Šarec; režiser proslave Primož Ekart in scenarist Dušan Šarotar sta predstavila zgodbo o Prekmurju 21. stoletja in hkrati zgodbo o povezanosti, ker je bilo Prekmurje od nekdanj izrazito večetnična, večverska, večjezična in večkulturna pokrajina. V umetniškem programu je nastopilo več izvajalcev, med drugimi Vlado Kreslin in Policijski orkester; del programa je bil izveden tudi v madžarščini in romščini;

19. avgust:

otvoritev Prekmurskega trga v Ljubljani; Mestna občina Ljubljana; Ljubljana; osrednji dogodek v Ljubljani ob 100. obletnici; ob nagovorih županov Ljubljane in Murske Sobote je bil slavnostni govornik predsednik odbora;

25. avgust:

»100 let prekmurske kulinarike«; Raziskovalno izobraževalno središče Dvorec Rakičan; Rakičan; kulturno-kulinarična prireditelja, v okviru katere so predstavili prekmursko kulinariko ter obeležili pomembnost prekmurskega izročila in kulture; na prireditvi so se predstavili tudi rokodelci in pridelovalci domačih izdelkov; organizirali so delavnice za otroke, lončarsko delavnico, vožnjo s kočijo in jahanje konjev za najmlajše;

25. avgust:

svečano evangeličansko bogoslužje v počastitev 100. obletnice združitve Prekmurja z matičnim narodom; evangeličanska cerkev; Murska Sobota; zbrane je nagovoril tudi predsednik Borut Pahor; ob visokih dostojanstvenikih evangeličanske cerkve so imeli pozdravne nagovore tudi visoki predstavniki rimskokatoliške cerkve in drugih verskih skupnosti (tudi v madžarščini) in s tem tudi v tem primeru le poudarili njen ekumenski pomen;

26. avgust:

»Prišo je glas. Prekmurci v vojni 1914–1918« – zaključek večletnega projekta – predstavitev treh novih publikacij; Pokrajinski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

30. avgust:

retrospektivna razstava slikarskih del slikarske kolonije Primož Trubar; Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, podružnica Pomurje; Moravske Toplice; ob 25. mednarodni slikarski koloniji Primož Trubar je bila pripravljena retrospektivna razstava slikarskih del, ki so nastajala na slikarskih kolonijah;

30. avgust:

znanstveno predavanje dr. Klavdije Sedar na temo: »Prispevek evangeličanskih duhovnikov in piscev za nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika«; evangeličanska cerkev v Republiki Sloveniji in Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, podružnica Pomurje;

4. september:

»Slavičev večer« v okviru občinskega praznika (postavitev spominske plošče na rojstno hišo

M. Slaviča, ureditev obstoječega obeležja in ureditev Slavičeve sobe); Občina Križevci in Kulturno društvo Križevci pri Ljutomeru; Bučečovci, rojstni kraj M. Slaviča;

11. september:

»O Prekmurju in njegovi književnosti«; društvo Argo; nadaljevanje projekta;

14. september:

orgelski koncert skladb velikega protestantskega skladatelja J. S. Bacha in cerkvene pesmi iz prekmurske evangeličanske pesmarice; Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, podružnica Pomurje; Moravske Toplice;

19 september:

»Pregled literarne ustvarjalnosti prekmurskih Slovencev« – literarno-glasbeni dogodek, društvo Argo; Murska Sobota; nadaljevanja projekta;

21. september:

»Pregled literarne ustvarjalnosti prekmurskih Slovencev – literarno-glasbeni dogodek«, društvo Argo; Kobilje;

24. september:

predstavitev zbornika izbranih dokumentov *Prekmurje ob zgodovinski prelomnici 1919*; Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota;

27. september:

zaključna nagradna ekskurzija udeležencev natečaja »Podobe Prekmurja« v izvedbi Zavoda RS za šolstvo po Prekmurju; Expano Murska Sobota–Grad (Vulkanija)–Beltinci;

3. oktober:

otvoritev razstave: *Osamljenosti. Izrazi tesnobe v »prekmurski« likovni umetnosti* (izbor del iz stalne zbirke Galerije Murska Sobota); Galerija Murska Sobota; Murska Sobota;

4. oktober:

zaključna prireditelja literarnega natečaja za osnovne in srednje šole v regiji na temo »Jaz, mladi Prekmurec, mladi Prlek – danes in tukaj«; Ustanova in Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota; Petanjci;

8. oktober:

strokovni posvet za učitelje zgodovine, domoljubja in etike v osnovnih in srednjih šolah v Pomurju; Prekmursko društvo general Maister; Murska Sobota;

8. oktober:

slovesno odkritje doprsnega kipa dr. Matije Slaviča na dvorišču Teološke fakultete; Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani; Ljubljana;

9. oktober:

literarna in glasbena ustvarjalnost; društvo Argo, RAS, Vestnik, Zavod za turizem in kulturo Beltinci; Beltinci;

10. oktober:

ekskurzija za učence šol iz pomurske regije, ki so obiskovali interesno dejavnost »Prekmurski jezik in kultura« (Goričko, Porabje); Prekmursko društvo general Maister in odbor; Grad, Zg. Senik, Monošter, Andovci, Štefanovci, Čepinci, Šalovci;

10. oktober:

predavanje kustodinje Tadeje Andrejek: »Dogajanje v Prekmurju med 1920 in 1924«; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

18. oktober:

osrednja prireditev ob 100. obletnici ustanovitve Gimnazije Murska Sobota, ki je bila posvečena tudi 100. obletnici; Gimnazija Murska Sobota; Murska Sobota;

21.–25. oktober:

3. festival stripovske umetnosti na temo »Prekmurje v srcu«. Mladinski informativni in kulturni klub Murska Sobota je svoj vsakoletni stripovski festival posvetil 100. obletnici. Prek javnega natečaja, ki je bil objavljen v maju 2019, so k sodelovanju povabili mlade, da skozi umetnost stripa predstavijo svoj vidik obeležitve 100. obletnice pod naslovom »Prekmurje v srcu«. Na natečaj so se odzvali mladi in mentorji s pomurskih šol ter svoj pogled predstavili skozi čudovita stripovsko-likovna dela (17 del). Nadgradnja festivala je bila dvodnevna delavnica stripa in risanege filma, na kateri so udeleženci ustvarili lepo animirano zgodbo in sliko Prekmurja. V okviru festivala so prikazali tudi dokumentarni film o zelo znanem risarju

stripa *Državljan Diareja ali kdo je Tomaž Lavrič* ter strip v živo *Alan Ford – kako je nastala ekipa TNT* v izvedbi špikerjev Radia Študent;

23. oktober:

razgovor z dr. Dejanom Süčem iz Zavoda za kulturo o Prekmurju; Mestna knjižnica v Ljubljani; Ljubljana;

24. oktober:

Prekmurski večer, koncert v Slovenski filharmoniji v Ljubljani, Mladinski zbor RTV Slovenija; Ljubljana;

24. oktober:

literarni večer s pesnikom L. Kosom (že dolgo živi na Japonskem); knjigarna Družine; Murska Sobota;

4. november:

slovesna namestitev plakete dr. Matije Slaviča v sobo rektorjev Univerze v Ljubljani; Univerza v Ljubljani – rektorat; Ljubljana; trajna počastitev spomina na zasluge dr. M. Slaviča za priključitev Prekmurja na Pariški mirovni konferenci – del praznovanja 100. obletnice delovanja Univerze v Ljubljani;

7. november:

predavanje višjega kustosa Sama Sankoviča: »Arheologija Prekmurja v 21. stoletju«; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

8. november:

»Pisatelji in reke – na valovih besed in glasbe«, Prekmurje 2019 – predstavitev nove pesniške zbirke Tineta Mlinariča *Srečekovači* in knjige F. Justa *Prekmurski pisateljski prostori*; Zavod za turizem in kulturo Beltinci; Lipa;

13. november:

znanstveni simpozij Teološke fakultete in škofije Murska Sobota; Inštitut za zgodovino pri Teološki fakulteti v Ljubljani in škofija Murska Sobota; Veržej; 11 referentov;

14. november:

otvoritev prenovljene stalne razstave *Prekmurje med miti in resničnostjo*;

15.–17. november:

Jeričevi dnevi; Turnišče;

22. november:

osrednja proslava ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra; Zveza društev general Maister, Prekmursko društvo general Maister in Mestna občina Murska Sobota; Murska Sobota;

23. november:

Gorica – Italija (kulturni dom);

26. november:

razgovor z avtorjem monografije dr. U. Lipuščkom; Ustanova, odbor; Sevnica;

26. november:

predstavitve pesniške zbirke Branka Pintariča: *Kuča moje matere* – literarno-glasbeni večer; Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota;

26. november:

znanstveni posvet z naslovom »Vojaštvo v Prekmurju«; Vojaški muzej Slovenske vojske; Maribor; znanstveni posvet se je posvečal zlasti vojaškemu dogodku 20. stoletja v Prekmurju, v prvem delu je bilo predstavljeno dogajanje v času prve svetovne vojne in v prvih dveh letih po njej, drugi del je obravnaval vojaško dogajanje v Prekmurju v času druge svetovne vojne in tretji del dogodka iz vojne za Slovenijo leta 1991 na tem območju;

27. november–1. december:

35. slovenski knjižni sejem – posebna pozornost 100. obletnici – pet posebnih dogodkov, Murska Sobota je bila mesto gost; več dogodkov in stojnica; DSP, GZS in CD; Ljubljana;

28. november:

25. letna konferenca kakovosti – »Razvojne priložnosti pomurskega gospodarstva«; Pomurska gospodarska zbornica; Murska Sobota;

28. november:

predpremiere oddaje TV Slovenija *Prekmurje* – *kulturnozgodovinska skica*, avtorica Ksenija Horvat; RTV Slovenija; Odranci;

1. december:

otvoritev spominske sobe dr. Matije Slaviča; Občina Križevci in Kulturno društvo Križevci

pri Ljutomeru; Križevci pri Ljutomeru; v Anini kapeli ob križevski župnijski cerkvi; v okviru projekta so se na novo postavile stopnice v spominsko sobo, namestila so se steklena nihajna vrata ter zasteklile line v sobi, v prostoru spominske sobe so nameščeni panoji, ki razlagajo vsebino spominske sobe in zgodbo dr. Matije Slaviča;

3. december:

Rastoča knjiga – postavitve obeležja – kot opomnik slovenstva v Prekmurju in simbol po 100 letih od priključitve; Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota; Murska Sobota; *Rastoča knjiga* v Murski Soboti je poklon vsem piscem, ki so svoj dar prispevali za razvoj in ohranitev slovenstva v Prekmurju, je poklon ustvarjalnemu duhu in vrednotam slovenstva, kar ponazarja tudi napis na obeležju: V POČASTITEV SLOVENSKE PISANE BESEDE IN KNJIŽEVNE USTVARJALNOSTI V PREKMURJU. *Rastoča knjiga* bo v naslednjih letih rasla z dodajanjem novih misli v tlakovano pot ob knjižnici, na prvi pa je zapisana misel Franca Temlina iz pregovora Malega katekizma: »Vzemi záto ov moi máli dár za veliko ino za dobro«; avtor je akademski kipar Mirko Bratuša;

3. december:

otvoritev razstave in predstavitev publikacije *Sto dejstev o Prekmurju* (na ogled do 31. maja 2020); Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

11. december:

»100 pomežikov!«; Galerija Murska Sobota; Murska Sobota; vaje gledanja in sproščanja oči ob umetniških delih na razstavi *Osamljenosti*;

12. december:

predavanje višje kustodinje Mateje Huber: »Obhodi lucij v Prekmurju«; Pomurski muzej Murska Sobota; Murska Sobota;

12. december:

slovesno odkritje spomenika v Murski Soboti ob 100. obletnici združitve; Mestna občina Murska Sobota; Murska Sobota; avtor: akademski kipar in slikar Mirsad Begić; spomenik ob 100. obletnici ni le kiparsko obeležje, temveč spomenik velikemu zgodovinskemu dogodku,

pomembnemu za slovenski narod in Slovenijo; koncept spomenika izhaja iz preučevanja zgodovine Prekmurja, njegove duhovne dediščine skozi stoletja, njegovih zavednih in trdnih prebivalcev ter njihovih najpomembnejših predstavnikov. Znani slovenski umetnik Sandi Červek je med drugim povedal: »Ta spomenik je zame noro dober, upam si trditi, da je poleg vrat v ljubljansko stolnico to ena najboljših Begičevih skulptur. Ima vse attribute spomenika, kakršni se postavljajo ob veličastnih obletnicah,

kot je stota obletnica priključitve Prekmurja Kraljevini SHS. Prikaže, kako so si Prekmurci in tudi drugi prizadevali za priključitev. Hkrati pa, kako zavedni so bili naši predniki in kaj vse so morali prestati, a so se kljub vsemu ohranili ...« (Vestnik, 3. januar 2020);

23. december:

poimenovanje prenovljene t. i. male dvorane v državnem zboru po dr. Matiji Slaviču; državni zbor; Ljubljana.

3.2.3.

2020:

18. januar:

razgovor z avtorjem monografije dr. U. Lipuščkom; Ustanova, odbor; Velenje;

25. marec:

razgovor z akad. dr. M. Jesenškom o prekmurščini, TVS – 1. program (ponovitev, prvič junija 2019);

- izid zbornika referatov z mednarodnega simpozija v maju 2019; Slovenska akademija znanosti in umetnosti; Ljubljana;

- slovesno odkritje spomenika ob 100. obletnici na Prekmurskem trgu v Ljubljani; Mestna občina Ljubljana; Ljubljana;
- aktivnosti škofije Murska Sobota: zbornik o znanstvenem posvetu v Veržeju itd.;
- dr. Marc. L. Greenberg, Univerza v Kansasu – ZDA (dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti od leta 2017; leta 2019 je postal ambasador znanosti Republike Slovenije): slovnica prekmurskega jezika A. Pavla v angleščini.

4.

Medijska scena in publicistika

Odbor se je od vsega začetka zavedal velikega pomena dejansko nenadomestljive vloge medijev kot soustvarjalcev in popularizatorjev obeleževanja 100. obletnice ter ključnih in aktivnih prenašalcev informacij o aktivnostih v zvezi z obeleževanjem za najširšo javnost in s tem nepogrešljivih ustvarjalcev javnega mnenja. Utemeljeno lahko zaključimo, da so mediji potrdili to vlogo in s celotnim delovanjem pomembno prispevali k uspešni izvedbi *Prekmurskega leta*, k uresničevanju ciljev celotnega obeleževanja, da bi se povečalo vedenje o zgodovini in sedanjosti v Prekmurju in zlasti v širšem slovenskem prostoru, da bi se okrepila zavest o povezanosti Prekmurja in Slovenije, da 100. obletnica ne bi bila le enkratna *prekmurska* proslava.

V tem okviru velja še posebej omeniti filmski projekt Zavoda Sončnica iz Murske Sobotice in TV Slovenija *Za Prekmurje gre!* 50-minutni dokumentarni film o odločanju o usodi Prekmurja na Pariški mirovni konferenci je bil večkrat predvajan na programih TV Slovenija (še tudi v letu 2020). Večkrat je bil predvajan v Murski Soboti in v celoti ali z izbranimi odlomki v številnih drugih krajih v Pomurju in drugod po Sloveniji, v juliju pa tudi v državnem zboru in državnem svetu. Film ostaja, skupaj z publicistično bero ob 100. obletnici, ki je v letu 2019 obogatila slovensko strokovno in znanstveno zakladnico – in bo še dopolnjena v letu 2020, pomemben in trajen rezultat obeleževanja 100. obletnice. Pregled publikacij, ki so bile izdane v zvezi s 100. obletnico, je priloga poročila.

S programom za obeleževanje 100. obletnice smo predvidevali, da bi uredništva medijev sama v okviru svojih uredniških politik pripravila tudi posebne priloge, tematsko zaokrožene predstavitve zgodovinskih, spominskih, aktualnih in drugih vidikov obeleževanja ter zaslužnih osebnosti za odločitve na Pariški mirovni konferenci in priključitev Prekmurja ter številne vsebinsko poglobljene intervjuje z različnimi strokovnjaki in poznavalci zgodovine Prekmurja in aktualnih razmer.

Odbor ni imel naročenega klipinga o pojavljanju 100. obletnice in Prekmurja v medijih, vendar bi na podlagi omenjenega spremljanja lahko zaključili:

- Mediji na lokalni, regionalni in državni ravni so samoiniciativno sledili tej usmeritvi, od Vestnika, Murskega vala in lokalnih ter regionalnih TV-programov in spletišč do STA, Dela, Dnevnika, Večera, Družine, RTV Slovenija in drugih radijskih ter televizijskih hiš, tedenskih in mesečnih revij in časopisov (Mladina, Reporter, Svobodna beseda in drugi) ter drugih. V tem pogledu naj še posebej izpostavimo Vestnik iz Murske Sobotice, ki je v letih 2018 in 2019 objavil okrog trideset daljših poročil in poglobljenih prispevkov in komentarjev v zvezi s 100. obletnico, ter Delo in Slovenske novice, ki sta v avgustu 2019 skupaj izdala posebno tematsko prilogo ob 100. obletnici v nakladi več kot 100.000 izvodov, in RTV Slovenija.
- Na podlagi pobude odbora že sredi leta 2018 je vodstvo RTV Slovenija imenovalo koordinatorko vseh aktivnosti RTV Slovenija v zvezi s 100. obletnico (novinarko Ksenijo Horvat). Program, ki ga je pripravila, vodstvo RTV Slovenija pa sprejelo, je bil vsebinsko izjemno bogat, večplasten in kontinuiran od začetka do konca leta 2019. Že s 1. januarjem je bil na portalu MMC odprt tudi poseben podportal *Prekmurje 1919–2019!* Več o izjemno pomembni vlogi RTV Slovenija je zapisano že v prejšnji točki, priloga poročila pa je tudi poročilo o celotni dejavnosti RTV Slovenija v zvezi s 100. obletnico.
- Mediji so poskrbeli za kontinuirano, celovito in korektno seznanjanje javnosti o vseh najpomembnejših dogodkih v zvezi z obeleževanjem 100. obletnice, še zlasti o osrednjih dogodkih v Beltincih v avgustu 2019. Spremljali so tudi delo odbora, posebne pozornosti je bil deležen na eni izmed lokalnih spletnih platform.
- Odbor je že od začetka leta 2019 imel tudi lastno spletno stran, pripravljala in izdajala je trimesečne napovednike dogodkov za najširšo javnost, imel več tiskovnih konferenc ter izdal tudi več tiskovnih sporočil.
- Odbor ocenjuje, da je bilo samo v tiskanih medijih v letu 2019 objavljenih več kot 70 različnih prispevkov, ki so bili povezani s Prekmurjem in obeleževanjem 100. obletnice, okrog 50.000 obiskov spletne strani in okrog 6.000 obiskov strani odbora na Facebooku.

03

TRETI DEL

Sklepne misli in zaključki

1.

Izhodišča obeleževanja 100. obletnice so bila trdno in spoštevano vodilo celotne dejavnosti, cilji pa uresničeni v kar največji meri: *Prekmursko leto* je bilo uspešno leto!

2.

Obeleževanje 100. obletnice je bilo uspešen večplasten in večpomenski projekt – ker je bil od vsega začetka v programskem, organizacijskem, logističnem in kadrovsko-institucionalnem pogledu zastavljen kot projekt, ki je temeljil na celovitih in jasno opredeljenih izhodiščih, polnem soglasju pomurskih občin in njihovem jasno opredeljenem mandatu odboru. Ta je bil stalno delujoče organizacijsko in vsebinsko jedro aktivnosti. Njegovo delovanje je temeljilo na medsebojnem zaupanju sodelujočih, demokratičnem vodenju, dialoških in demokratičnih odnosih znotraj odbora, stalnem, kontinuiranem sodelovanju, medsebojnem informiranju in usklajevanju v okviru odbora in med njim ter sodelujočimi in številnimi drugimi akterji ter na dobri in zanesljivi podpori Mestne občine Murska Sobota in strokovne službe odbora.

3.

Projekt obeleževanja 100. obletnice je bil uspešen tudi zato, ker se je s pripravami začel že mnogo pred jubilejnim letom, saj smo leto 2019 pričakali s programom, delovnimi plani in operativnimi dogovori, ki so se že uresničevali, ker smo imeli pripravljeno predvideno infrastrukturo (spletne strani, logotip, informacije – 100 dejstev, načelne dogovore o financiranju), ker je bila ustvarjena pozitivna, stimulatívna atmosfera v širšem okolju in ker je bila že zagotovljena aktivna podpora državnih organov – vodstva državnega zbora, vlade in pristojnih ministrstev.

4.

Projekt je kot pozitivna izkušnja v vseh pogledih lahko koristna opora za podobne projekte v regiji in državi.

5.

Posebna vrednost obeleževanja 100. obletnice je bilo odlično sodelovanje deležnikov na horizontalni in vertikalni ravni, med lokalnimi, občinskimi, regionalnimi in državnimi organi oziroma različnimi organizacijami na državni ravni.

6.

Rezultati obeleževanja so nedvomno pomembni za promocijo Prekmurja in Pomurja. Ti in vse pridobljene izkušnje so nedvomno lahko spodbuda Svetu pomurske razvojne regije, da skupaj z drugim deležniki oblikuje stalno telo za promocijo in identiteto Pomurja, krepitev sodelovanja in povezovanja ter za skupne akcije v podporo gospodarskemu razvoju in razvoju kulturnega turizma.

7.

Kulturna krajina v regiji in Sloveniji je obogatena s številnimi snovnimi, kulturnozgodovinskimi pomniki in intelektualnimi stvaritvami.

8.

Vsekakor bo iz različnih razlogov in za različne potrebe utemeljeno ohraniti in na enem mestu shraniti celotno dokumentacijo o pripravah in izvedbi celotnega obeleževanja 100. obletnice. Odbor meni, da bi glede na aktivno sodelovanje pri tem to vlogo lahko prevzela Mestna občina Murska Sobota ali po dogovoru z njo določena javna služba/zavod na področju kulture ali – ko bi zaživel – oddelek Pokrajinskega arhiva Maribor v Murski Soboti.

9.

Odbor je ob zaključku prepričan, da bodo v letu 2020 uspešno zaključeni še nekateri projekti (določeni zborniki o znanstvenih konferencah, spomenik v Ljubljani itd.) in da:

- se bo nadaljevala aktivnost za dopolnitev zakonske opredelitve *prekmurskega praznika*;
- bo končana zvočna čitanka *Prekmurščina, kinč predragi* – živa kulturna dediščina v zvoku in pisavi ter
- bo v Prekmurju postavljen tudi spomenik ameriškemu ekspertu na Pariški mirovni konferenci Douglasu W. Johnsonu, za kar se je zavzel že dr. Matija Slavič.

04

ČETRTI DEL

PRILOGE

1. Program obeleževanja 100. obletnice
2. Finančno ovrednoten program, ki ga je sofinanciralo ministrstvo za kulturo
3. Seznam izdanih publikacij
4. Seznam spominskih obeležij
5. Poročilo RTV Slovenija
6. Priročnik celostne grafične podobe

Program za obeleževanje 100. obletnice

**»ZDRUŽITEV PREKMURSKIH SLOVENCEV Z MATIČNIM NARODOM«
(Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v RS, Ur. list RS/2005;
v nadaljevanju: »združitev«)**

PROGRAM OBELEŽEVANJA 100. OBLETNICE

KAZALO:

I. UVODNI DEL

1. 100. obletnica združitve – zgodovinski pomen
2. Združitve so/smo se spominjali tudi doslej ...
3. Obeleževanje združitve kot priložnost za valorizacijo zgodovine in kot spodbuda
4. Kratka kronologija dosedanjih aktivnosti

II. PROGRAM

1. Uvodna pojasnila
2. Program
  - 2.1. Skupni (državno-regionalni)
  - 2.2. Pobude za aktivnosti širšega pomena, ki so tudi pomembno povezane z obeleževanjem obletnice
  - 2.3. Že znan nabor še drugih pobud in aktivnosti različnih deležnikov v regiji

III. FINANCIRANJE PROGRAMA

IV. SKUPNO IME OBELEŽEVANJA – LOGOTIP

V. ORGANIZACIJA DELA IN AKTIVNOSTI

I. UVODNI DEL

---

1. 100. obletnica združitve – zgodovinski pomen

17. avgusta 1919 je jugoslovanska vojska, potem ko je 12. avgusta zasedla Prekmurje, na množičnem zborovanju v Beltincih predala oblast civilnemu upravitelju Prekmurja.

Osnovna zgodovinska dejstva in okoliščine so znani: prva svetovna vojna se je uradno končala 11. novembra 1918; burni dogodki v Prekmurju v jeseni 2018 in spomladi 1919 (aktualnost poziva na zborovanju 20. oktobra 1918 v Murski Soboti, da naj tisti, ki jim v madžarskem Prekmurju ni všeč, odidejo na Štajersko – podobnosti iz novejša lastne zgodovine in aktualne širše implikacije; konec nihanja med avtonomijo in združitvijo, med vendstvom in slovenstvom – udeležba na slovesnosti v Ljutomeru ob razglasitvi države SHS; odnos slovenskih oblasti v Ljubljani do Prekmurcev in Prekmurja; »Murska republika«); Pariška mirovna konferenca je z delom začela 18. januarja 1919; 20. maja je sprejela predlog razmejitve po razvodnici med Rabo in Muro (vloga in sodelovanje dr. M. Slaviča, člana delegacije Kraljevine SHS, in ameriškega izvedenca Teritorialne komisije pri Pariški mirovni konferenci majorja in profesorja na univerzi Columbia v New Yorku D. W. Johnsona!); vrhovni svet konference je 9. julija 1919 sprejel odločitev o priključitvi Prekmurja h Kraljevini SHS; dokončna vzpostavitev meje med Kraljevino SHS in Madžarsko na londonski konferenci julija 1922.

Še kaj je ostalo tudi za naslednje raziskovalce takratnih dogajanj in njihovih ozadij. 100. obletnica združitve ni nič manjši izziv, je spodbuda za aktualni premislek danes in tukaj: kaj so njena sporočila za današnji čas; kaj nam pomeni; kakšne so vzporednice in povezave; protislovja in interesi velikih včeraj in danes; usoda majhnih držav in manjših narodov. Nemogoče je sicer izenačevanje današnjih razmer s takratnimi. Razlike in spremembe so očitne. Ostaja pa dejstvo, da imajo številni danes bolj ali manj (ne)uspešno rešeni problemi korenine v takratnih dogajanjih.

Ob 100. obletnici združitve se je/bo utemeljeno spomniti zgodovinskih dejstev ter relevantnih širših in lokalnih okoliščin ter konteksta odločanja o usodi Prekmurja – dejstva, da je združitve potekala v specifičnih in zapletenih zgodovinskih razmerah, da je šlo za sploh prvo priključitev oziroma mednarodno pravno združitve prekmurskega dela z nacionalno matico (v primeru Primorske je šlo za vrnitev).

Obletnica (obletnice) je/so pa lahko in bi morala/-le biti tudi priložnost za iskanje, krepitev moralne moči za zrelejše soočanje s prihodnostjo, za krepitev nacionalne kolektivne zavesti in samozavesti, za krepitev domoljubja, ki mu zgodovinski lok dogajanj od konca prve svetovne vojne (Maister) daje čvrsto podlago in zavezujočo oporo, tem bolj ker je tudi pomemben mejnik zorenja te zavesti povezan s svetom ob Muri – 1. slovenski tabor v Ljutomeru avgusta 1868 je poleg širšega vseslovenskega pomena potrjeval tudi izpričano množično povezanost prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

2. Združitve so/smo se spominjali tudi doslej ...

Zgodovinskih dogodkov pred sto leti so se spominjali v minulih desetletjih – pred 2. svetovno vojno – 18. 8. 1929 v Murski Soboti. 17.–25. 6. 1939: Prekmurski teden, 17. 8. 1939 v Beltincih.

80. obletnica združitve leta 1999 je bila svečano obeležena s posebno prireditvijo v Murski Soboti (slavnostni govornik predsednik republike); pomemben del obeleževanja je bil tridnevni znanstveni simpozij v Murski Soboti (pozdrav predsednika; organizatorja Pokrajinski muzej Murska Sobota in Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani).

Državni zbor je leta 2005 dopolnil Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji tudi z določitvijo 17. avgusta za državni praznik.

Prva proslava po sprejemu tega zakona je bila leta 2006 v Beltincih. V naslednjih letih so bile v Murski Soboti, pri Gradu in v Beltincih; leta 2010 je vlada sklenila, da bodo državne proslave samo vsakih pet let; od leta 2010 so tako proslave organizirale občine (Črenšovci, Murska Sobota, Velika Polana, Beltinci, Turnišče, Puconci); državna je bila spet leta 2015 v Murski Soboti.

Še posebej značilno za obeleževanje tega državnega praznika doslej je naslednje:

- vse proslave so bile v Prekmurju (Murska Sobota, Beltinci, Grad, Nedelica, Črenšovci, Puconci);
- obeležitve (proslave) so bile miselno, dejansko zamejene; izzvenele so bolj ali manj kot praznik zgolj Prekmurcev, kot lokalni dogodek; praznik je bil bolj doživljan kot prekmurski in ne državni, vsenarodni, nacionalni (podobno kot dan reformacije); TV Slovenija je sicer prenašala državni proslavi; pomembni nosilci državnih funkcij so ob prazniku čestitali Prekmurcem ob »njihovem prazniku«; nekateri so sicer bili tudi govorniki na proslavah;
- v Prekmurju oziroma Pomurju je nekaj obeležij, ki spominjajo na obravnavane zgodovinske dogodke (dva kipa Slaviču; obeležje v Murski Soboti, kip Kleklu v Črenšovcih; na stalni razstavi v Pomurskem muzeju v Murski Soboti, doprsni kip in spominska soba I. Jeriču v Dokležovju; doprsni kip F. Kovačiču in spominska soba v Veržaju); ničesar v Ljubljani;
- spremljajoči lokalni dogodki – dve občini 17. avgusta praznujeta občinska praznika – Beltinci in Črenšovci; ob tem prazniku organizirata več aktivnosti, enako tudi v Križevcih pri Ljutomeru – spominjajo se dr. M. Slaviča (rojen v Bučkovcih v Občini Križevci).

3. Obeleževanje združitve kot priložnost za valorizacijo zgodovine in kot spodbuda

»Osnovni cilj načrtovanih aktivnosti je, da bo obeležitev priključitve predstavljena tako domači kot tudi širši slovenski in mednarodni skupnosti in da se na primeren način izpostavimo tisti, ki so najbolj zaslužni, da se je priključitev Prekmurja k matičnemu narodu zgodila.« (iz pisma župana Murske Sobote dr. A. Jevška predsedniku vlade dr. M. Cerarju, julij 2017)

Obletnica je priložnost, da se spomnimo, da je bila ohranitev slovenske nacionalne entitete skozi viharje stoletij neprijazne evropske zgodovine vselej svojevrstno kljubovanje logiki zgodovinskega reda stvari; trikrat v 20. stoletju so o usodi slovenskega naroda in njegovi državi odločali na mirovnih konferencah (Pariz 1919, Pariz 1946, Haag 1991).

Ohranitev slovenstva v Prekmurju je svojevrsten čudež; zgodovinski ozaveščevalni in narodnobudiljski prispevek katoliških in protestantsko-evangeličanskih krogov in njihovih najbolj znanih piscev (od Temlina in Küzmičev naprej) je še vedno premalo poznan in spoštovan

v zgodovinskem spominu in zavesti Slovencev. Smiselno ga je ovrednotiti tudi v kontekstu aktualnih dogajanj in stikov med rimskokatoliško cerkvijo in Svetovno evangeličansko asociacijo – za potrjevanje ekumenskega duha in pozitivne prakse in za nove skupne, ekumenske aktivnosti rimskokatoliške cerkve in evangeličanske cerkve v ožjem obmurskem in širšem prostoru.

Prekmurški Slovenci so po odločitvi Pariške mirovne konference prvič ne samo državnopravno, temveč tudi jezikovno in civilizacijskokulturno zaživel skupaj s preostalimi deli slovenskega naroda in se zlili v slovensko narodno celoto. Na poti iz zamolčevanega in prezrtega etničnega, geografskega in ekonomskega obrobja so/smo prepričljivo pokazali, da nismo nikakršno brezimno »vmesno« ljudstvo; nadaljnja naša pot je znana: med vojnama, ponovna nasilna madžarizacija med drugo svetovno vojno, »slepo črevo« v obdobju hladne vojne, blokovske delitve, razseljevanje, doživljanje zdomstva, meje in žice.

Obletnica je seveda priložnost, da se spomnimo vseh velikih imen tega prostora: Temlina, obeh Küzmičev, Ivanocyja, Košiča, Trstenjaka, Klekla, Slaviča, Maistra, Š. Kovača, M. Kranjca itd. Obletnica je odlična priložnost za okrepitev vedenja v lokalnem in širšem slovenskem okolju o zgodovinskih okoliščinah in pomenu združitve, povezanosti korenin, loku zgodovinskih dogajanj od dogajanj 19. stoletja do današnjih dni in o njegovem pomenu za samobitnost in identiteto slovenskega naroda in slovenske nacije, o procesu zorenja slovenske nacionalne zavesti od taborskega gibanja naprej, o spodbudi aktualnim aktivnostim, ki bodo oblikovale slaviče za današnji čas.

Obeleževanje 100. obletnice združitve je torej priložnost za krepitev prekmurske samozavesti ter za vračanje Prekmurja v zavest Slovencev in slovenskih ustanov, za valorizacijo gospodarskorazvojnih dimenzij in perspektiv, za spodbudo večje sinergije povezovanja in koriščenja razvojnih potencialov v svetu ob Muri, zlasti pa naj bo celotno dogajanje prispevek k povezovanju, da naj bo to praznik, ki nas bo povezoval in pozitivno motiviral, ne pa ločeval, naj bo praznik, s katerim se bomo identificirali, pri tem pa ostajali to, kar smo – enotni v različnosti. Tako bomo utrjevali zavest, da narod, ki se ne zaveda in ne spoštuje svoje zgodovine, nima prihodnosti; zgodovine sicer ne moremo spremeniti, lahko pa spremenimo današnje medsebojne odnose. In da v tem okviru ponovno in še bolj prepričljivo pokažemo, da je Prekmurje zaradi svoje zgodovinske in aktualne dejavne religiozne, duhovne in tudi nacionalne pluralnosti posebna dragocenost slovenske države, da je Prekmurje živa skupnost mnogih prepletenih različnosti ob spoštovanju in razumevanju razlik, korenin in zgodovinskih dejstev ter ohranjanju nacionalnih in drugih identitet z afirmacijo načel in politike pozitivne diskriminacije.

Tudi zato obeleževanje združitve ne bi smelo izzvenevati kot kakršenkoli triumfalizem, temveč kot priložnost za reafirmacijo izhodišč, načel in vrednot, ki so bili prisotni ob začetku Pariške mirovne konference in so svojo nadgradnjo dobili v temeljnih dokumentih OZN o urejanju odnosov med ljudmi, narodi in državami, vključno z ureditvijo sistema človekovih pravic in temeljev graditve mednarodnih institucionalnih in multilateralnih povezav v Evropi.

Obeleževanje združitve bo zato tudi priložnost za okrepitev mednarodnih vezi – za udeležbo gostov iz tujine in predstavnikov drugih držav (še zlasti udeleženk Pariške mirovne konference) na posameznih dogodkih, še posebno na proslavi leta 2019, in v tem okviru tudi za utrjevanje dobrososedskih odnosov z Madžarsko.

4. Kratka kronologija dosedanjih aktivnosti

Prve razprave in pobude o obeleževanju združitve v letu 2016 (pismo predsednika Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar mag. V. Žaklja županu Murske Sobote o pobudi za postavitev spomenika dr. Slaviču, 2016; pobuda Prekmurskega društva general Maister iz oktobra 2016; program in akcije Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija) so že v začetku leta 2017 bile

organizirano in širše nadaljevane (sestaneke župana Murske Sobotne z vodstvom Pomurskega muzeja januarja; prvi sestanek ožjega upravnega odbora oziroma iniciativnega odbora februarja) ter so dobile svojo širšo, tudi formalno potrditev na seji Sveta pomurske razvojne regije 13. marca 2017, na kateri so bili sprejeti tudi sklepi: »Mestna občina Murska Sobota do nadaljnjega vodi koordinacijo za pripravo programa; vse občine se pozove k podaji pisnih predlogov za aktivnosti; imenuje se ožji upravni odbor za pripravo aktivnosti, ki ga bo vodil predsednik republike Milan Kučan.« V 10 točkah je bil povzet okvirni koncept aktivnosti za obeleževanje 100. obletnice združitve.

Sestanku ožjega upravnega odbora oziroma iniciativnega odbora (13. 5. 2017) je sledila dogovorjena akcija poslanca D. Radiča v državnem zboru – predlog za vključitev navedenih aktivnosti v Proračunski memorandum za leti 2018 in 2019, pismo župana Murske Sobotne predsedniku vlade dr. Cerarju (13. 7. 2017) o sklepih Sveta ter predlogu o sodelovanju in podpori (tudi finančni) vlade programu obeleževanja združitve ter tudi delovni razgovor s predsednikom vlade.

Minister za kulturo A. Peršak je na zgoraj omenjeno pismo 18. avgusta odgovoril, da podpira vključitev državne proslave v koledar državnih proslav za leto 2019 (in bi se financirala iz proračuna koordinacijskega odbora za državne proslave pri ministrstvu za kulturo) in da podpira načrt, »da boste ob okrogli obletnici organizirali različne aktivnosti, vendar pa glede na skopo odmerjena proračunska sredstva žal ne morem obljubiti, da bi ministrstvo poleg proslave kot osrednjega dogodka praznovanja financiralo tudi druge prireditve«.

Ožji upravni odbor je na sestanku 12. septembra 2017 sprejel dogovore o formalnem preimenovanju v iniciativni odbor za pripravo programa obeleževanja 100. obletnice, o razširitvi odbora, nekaterih konkretnih operativnih aktivnostih in o pripravi osnutka programa, ki bi ga obravnaval na naslednji seji.

Iniciativni odbor je v razširjenem sestavu (prisotna tudi msgr. dr. Peter Štumpf, škof škofije Murska Sobota, in mag. Geza Erniša, častni škof evangeličanske cerkve) na seji 19. januarja 2018 obravnaval osnutek programa (ki je sledil izhodiščem in ciljem iz dosedanjih razprav iniciativnega odbora in upošteval pisne pobude Prekmurskega društva general Maister, Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija, Zavoda RS za šolstvo – OE Murska Sobota, Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, Pomurskega muzeja Murska Sobota, Občine Beltinci, Občine Križevci, Mestne občine Murska Sobota, Občine Črenšovci) in sklenil, da bo dopolnjeni osnutek kot predlog programa predlagal v presojo Svetu pomurske razvojne regije oziroma vsem sodelujočim občinam, regijskim ustanovam in drugi zainteresirani javnosti v regiji ter vladi s predlogom, da vlada oziroma pristojna ministrstva oziroma njene službe še v tem mandatu sprejmejo možne odločitve in predloge glede dopolnjevanja, podpore in izvajanja ter tudi financiranja programa obeleževanja združitve.

1. Uvodna pojasnila

Program:

- je predlog središčnih, jedrnih dogodkov in aktivnosti širšega državnega, vseslovenskega in regionalnega pomena na več področjih;
- vključuje pobude za aktivnosti širšega pomena, ki so pomembno povezane z obeleževanjem obletnice;
- zajema že znan nabor še drugih pobud in aktivnosti različnih deležnikov v regiji.

Program ostaja odprt za dopolnjevanje z dodatnimi pobudami in predlogi in bi naj bil komplementarna, usmerjevalna in spodbudna podlaga vsem, ki bi želeli vsebinsko v okviru svojih rednih dejavnosti ali posebnih dogodkov obogatiti obeleževanje 100. obletnice združitve.

2. Program

2.1. Skupni (državno-regionalni)

2.1.1.

Posebne zgodovinske učne ure v osnovnih in srednjih šolah o obeležitvi 100. obletnice združitve

Nosilec: Zavod RS za šolstvo in ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Čas: šolsko leto 2018–2019

2.1.2.

Mednarodni simpozij – znanstvena konferenca

(tudi predstavitev dosedanjih diplomskih, magistrskih in doktorskih del ter pregled dosedanje obdelave tematike združitve)

Nosilec: Slovenska akademija znanosti in umetnosti s partnerji
Čas: maj–junij 2019 (Ljubljana/Murska Sobota)

2.1.3.

Monografija s simpozija (zveza: 2. točka)

Nosilec: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, uredniški odbor
Čas: 2019 in 2020

2.1.4.

Študija o P. W. Johnsonu

Nosilec: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija (avtor: dr. Uroš Lipušček)
Čas: 2018

2.1.5.

Simpozij Teološke fakultete

Nosilec: Inštitut za zgodovino pri Teološki fakulteti v Ljubljani in škofija Murska Sobota
Čas: predvidoma oktober 2019

2.1.6.

Spomenik/obeležje v Murski Soboti ob 100. obletnici združitve

Nosilec: Mestna občina Murska Sobota
v sodelovanju s pristojnimi državnimi
institucijami
Čas: avgust 2019

2.1.7.

Osrednja proslava v Beltincih

Nosilec: organizacijski odbor, koordinacijski
odbor za državne proslave pri ministrstvu za
kulturo, Občina Beltinci
Čas: 17. avgust 2019

2.1.8.

Slovesna maša v Beltincih ter ekumenski dogodek rimskokatoliške in evangeličanske cerkve

Nosilec: škofija Murska Sobota oziroma škofija
Murska Sobota in evangeličanska cerkev v
Sloveniji
Čas: 17. avgust 2019 in po dogovoru

2.1.9.

Obeležitev združitve v Ljubljani

(spominsko obeležje – poimenovanje
trga, ulice)

Nosilec: Mestna občina Ljubljana in
organizacijski odbor za obeleževanje
združitve
Čas: junij/avgust 2019

2.1.10.

Posebna znamka in filatelistična razstava ob 100. obletnici

Nosilec: Pošta Slovenije in Filatelistična
zveza Slovenije; sodelovanje z organizacijskim
odborom
Čas: pomlad 2019 – po dogovoru z
organizacijskim odborom

2.1.11.

Dokumentarni film in drugo v programski zasnovi RTV Slovenija

za leti 2018 in 2019

Nosilec: RTV Slovenija – programski svet,
vodstvo Radia Slovenija in Televizije Slovenija
Čas: 2018 in 2019

2.1.12.

Proslava ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra –

v Murski Soboti

Nosilec: Zveza društev general Maister
Čas: 22. november 2019

2.1.13.

Praznovanje 100. obletnice delovanja Univerze v Ljubljani

(povezava s 100. obletnico priključitve
Prekmurja, saj je dr. M. Slavič bil dvakrat rektor
univerze)

Nosilec: Univerza v Ljubljani
Čas: 2019

2.1.14.

Izdaja priložnostnih kovancev v letu 2019

Nosilec: Banka Slovenije (zbirateljski kovanci:
zlatnik, srebrnik in dvokovinski zbirateljski
kovanec)
Čas: 2019

2.2. Pobude za aktivnosti širšega pomena, ki so tudi pomembno povezane z obeleževanjem obletnice

2.2.1.

Izbirne vsebine o prekmurskem jeziku in kulturi v osnovnih šolah – pobuda pristojnim organom

Nosilec: Prekmursko društvo general Maister in iniciativni odbor za obeležitev združitve

Čas: 2018/2019

2.2.2.

Spodbude za študij tematike, povezane z združitvijo – razpisi diplomskih, magistrskih in doktorskih tem na visokošolskih ustanovah – pobuda univerzam in drugim visokošolskim ustanovam

Nosilec: iniciativni odbor za obeležitev združitve v sodelovanju z ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport

Čas: 2018

2.2.3.

Vključitev tematike o združitvi v programe dejavnosti (različni festivali za mlade)

Nosilec: iniciativni odbor – pobuda Centru za kulturo mladih v Ljubljani (Festivalna dvorana) in drugim sorodnim ustanovam v državi

Čas: 2018 in 2019

2.2.4.

Strokovni posvet ali predavanja za učitelje za njihovo nadgradnjo znanja s tega področja

Nosilec: dogovor/-i v okviru iniciativnega odbora za obeležitev združitve

Čas: 2018 in 2019

2.2.5.

Rastoča knjiga – postavitve obeležja

– kot pomnik slovenstva v Prekmurju in simbol po 100 letih od priključitve

Nosilec: iniciativni odbor – pobuda Društvu Rastoča knjiga, Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, Zavodu RS za šolstvo – OE Murska Sobota oziroma določenim šolam (OŠ I Murska Sobota praznuje 90 let delovanja)

Čas: 2018 in 2019

2.2.6.

Memorialni tek, pohodna pot in kolesarjenje – zgodovinsko pomembne točke v Prekmurju

Nosilec: iniciativni odbor – pobuda športni zvezi, planinski zvezi

Čas: 2019

2.2.7.

Ponatis obeh študij dr. M. Slaviča

in njegove etnografske karte Prekmurja na Pariški mirovni konferenci ali/in zbrana dela; digitalizacija njegovih del (podlaga: Naše Prekmurje, Slovenska krajina)

Nosilec: predlog: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota v sodelovanju s partnerji (Pomurski muzej in drugi)

Čas: 2019

2.2.8.

Zbornik dokumentov s Pariške mirovne konference in drugih pomembnih iz Prekmurja

(Bogojinska resolucija itd.)

Nosilec: predlog: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota v sodelovanju s partnerji (Pomurski muzej in drugi)

Čas: 2019

2.2.9.

Posebne medijske priloge, oddaje v letih 2018 in 2019 (lokalni in regionalni mediji – Murski val, Vestnik, TV-postaje – mediji v drugih delih države; osrednji in specializirani mediji; spletne strani)

Nosilec: uredništva medijev; pomoč: iniciativni oziroma organizacijski odbor
Čas: 2018, še zlasti 2019

2.2.10.

Povezava s paviljonom Expano – projektom »Vrata v Pomurje« – vključitev predstavitev 100. obletnice

Nosilec: Razvojni center Murska Sobota
Čas: 2019

2.3. Že znan nabor še drugih pobud in aktivnosti različnih deležnikov v regiji

2.3.1.

Razpis natečaja za osnovne in srednje šole na regijski ravni za Festival inovativnosti in ustvarjalnosti v počastitev obletnice v luči inovativnosti in ustvarjalnosti s prispevki z različnih področij, s katerimi bodo izkazani inovativnost, ustvarjalna energija, zanos in potencial, ki izhajajo iz bogate dediščine in porajajo optimizem za prihodnost naše pokrajine. Prispevki bodo z različnih področij: glasbenega, likovnega, plesnega, literarnega, filmskega in drugih umetniških področij. Zaključna slovesnost ob zaključku pouka na celodnevem festivalu na Trgu kulture (junij 2019)

Nosilec: Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota
Čas: 2018 in 2019

2.3.2.

Individualni načrti posameznih šol:

posebni projektni dnevi in medpredmetni projektni tedni; kvizi; priprava razstav na šolah; izvajanje posebnih ur zgodovine – pomen M. Slaviča in drugih imen zgodovine z začetka 20. stoletja, pomembnih za priključitev; raziskovalno delo oziroma raziskovalne naloge; razpisi za literarni

(zgodovinski) natečaj, katerega izhodišče je jubilej – spisi na aktualno temo in likovni natečaj; strokovne ekskurzije; izvedba učne poti in priprava zloženek učne poti (npr. Po poteh M. Slaviča, Po poteh priključitve Prekmurja k matici) in tudi povezave z jubileji posameznih šol (npr. 100. obletnica ustanovitve Gimnazije Murska Sobota). Zaključek posameznih dejavnosti šol s svečanimi prireditvami s podelitvijo priznanj

Nosilec: osnovne in srednje šole po priporočilu Zavoda RS za šolstvo – OE Murska Sobota
Čas: v šolskih letih 2017/2018 in 2018/2019

2.3.3.

Literarni natečaj za osnovne in srednje šole v regiji: »Stoletje slovenskega Prekmurja«

Nosilec: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija in Zavod RS za šolstvo – OE Murska Sobota
Čas: šolsko leto 2017/2018 – zaključna prireditev: oktober 2018

2.3.4.

Zgodovinski tabor za osnovne in srednje šole v Beltincih

Nosilec: Občina Beltinci
Čas: 2018 in 2019

2.3.5.

**Posebni programi škofije
Murska Sobota in evangeličanske
cerkve**

Nosilec: posebni odbori oziroma organi škofije
in evangeličanske cerkve

Čas: 2018 in 2019

2.3.6.

**Znanstvena konferenca –
plenarni del letne konference
PAZU**

Nosilec: Pomurska akademsko znanstvena
unija

Čas: november 2018

2.3.7.

Razstava *Mit Prekmurja*

Nosilec: Pomurski muzej Murska Sobota

Čas: jesen 2018 in 2019; pozneje bo
priključena stalni zbirki

2.3.8.

**Potujoča razstava na temo
združitve**

Nosilec: Pomurski muzej Murska Sobota

Čas: 2018 in 2019

2.3.9.

**Posvet o razvojnih perspektivah v
luči 100. obletnice združitve**

Nosilec: predlog: Svet pomurske razvojne
regije, PGZ in OPZ v sodelovanju s partnerji

Čas: 2019

2.3.10.

**Obeležje v parku pred cerkvijo v
Beltincih**

v spomin na 100. obletnico
zborovanja ob predaji vojaške oblasti
civilnemu upravitelju

Nosilec: Občina Beltinci

Čas: avgust 2019

2.3.11.

Jeričevi dnevi v Dokležovju

Nosilec: organizacijski odbor, Občina Beltinci

Čas: junij 2019

2.3.12.

Slavičev večer – v okviru občinskega
praznika (postavitev spominske plošče
na rojstno hišo M. Slaviča, ureditev
obstoječega obeležja in ureditev
Slavičeve sobe)

Nosilec: Občina Križevci (rojstni kraj M.
Slaviča: Bučečovci)

Čas: 2018 in 2019

2.3.13.

**Aktivnosti (že znane) v
Občini Beltinci**

- memorialni tek in kolesarjenje od Gornje
Radgone prek Križevcev pri Ljutomeru do
Beltincev
Čas: avgust 2019
- organizirano turistično vodenje po
Beltincih
- koncert zasedb etno in ljudske glasbe
»Velika panonska muzika«
Čas: september 2019
- večeri dokumentarnih filmov o Prekmurju
Čas: 2018

2.3.14.

**Spominsko kolesarjenje po
branikih slovenstva**

Nosilec: Občina Črenšovci

Čas: 2018 in 2019

III. FINANCIRANJE PROGRAMA

---

1. Prva točka:

dogodki in aktivnosti širšega državnega, vseslovenskega in regionalnega pomena na več področjih – viri za pokrivanje stroškov:

- **1. točka:** ni posebnih stroškov
- **2. in 3. točka:** SAZU in MIZŠ
- **4. točka:** ni posebnih stroškov
- **5. točka:** škofija Murska Sobota, Teološka fakulteta in možna pomoč MIZŠ
- **6. točka:** MOMS in proračun RS (prek določenega ministrstva)
- **7. točka:** koordinacijski odbor za državne proslave pri ministrstvu za kulturo
- **8. točka:** škofija Murska Sobota, evangeličanska cerkev
- **9. točka:** MO Ljubljana
- **10. točka:** Pošta Slovenije in FZS
- **11. točka:** RTVS
- **12. točka:** Zveza društev general Maister in koordinacijski odbor za državne proslave pri ministrstvu za kulturo

2. Druga točka:

pobude za aktivnosti širšega pomena, ki so tudi pomembno povezane z obeleževanjem obletnice – viri za pokrivanje stroškov:

- predvideni oziroma predlagani nosilci, s tem da bi bilo treba **še posebej razjasniti** in dopolniti vire pokrivanja stroškov za:
- **4. točko:** posveti za učitelje
- **5. točko:** Rastoča knjiga
- **7. in 8. točko** – monografiji (Agencija za knjigo, ministrstvo za kulturo, MIZŠ)

3. Tretja točka:

že znan nabor še drugih pobud in aktivnosti različnih deležnikov v regiji – viri za pokrivanje stroškov:

– nosilci ob podpori občin, donatorjev, sponzorjev, s tem da bi bila potrebna posebna akcija za:

- **1. točko:** Festival inovativnosti in ustvarjalnosti – zaključna prireditev

Za vsako točko skupnega programa in tudi druge, za katere se predvideva pridobivanje sredstev iz več virov (še zlasti iz državnega proračuna), bodo nosilci posameznih akcij v sodelovanju z iniciativnim odborom za obeležitev združitve pripravili konkretne finančne načrte.

IV. SKUPNO IME OBELEŽEVANJA – LOGOTIP

---

1. Iniciativni odbor predlaga: »PREKMURJE V SRCU«.
2. Iniciativni odbor bo v sodelovanju organiziral pripravo skupne celostne podobe – logotipa obeleževanja 100. obletnice združitve.

V. ORGANIZACIJA DELA IN AKTIVNOSTI

---

1. **Iniciativni odbor** v sedanji oziroma razširjeni sestavi bo usklajeval in spodbujal aktivnosti v skladu z zaključki in usmeritvami Sveta pomurske razvojne regije do njegovega preimenovanja oziroma imenovanja organizacijskega odbora v regiji – v kar najkrajšem času po parlamentarnih volitvah.
2. **Iniciativni odbor bo:**
  - usklajeval aktivnosti pri dopolnjevanju in izvajanju programa;
  - organiziral razgovore s predvidenimi/dogovorjenimi nosilci posameznih skupnih aktivnosti ter z nosilci lokalnih in drugih posebnih, dodatnih aktivnosti (še zlasti tudi z drugimi pomembnimi deležniki: študentski klubi, verske skupnosti, judovska skupnost, romska skupnost, Primorci v Prekmurju, Slovenci v Porabju in Radgonskem kotu, madžarska narodnostna skupnost);
  - obveščal medije o svojih aktivnostih in o uresničevanju programa;
  - v sodelovanju s službami in institucijami Mestne občine Murska Sobota skušal že v tej fazi vzpostaviti posebno skupno spletno stran o obeleževanju 100. obletnice združitve.
3. **Iniciativni odbor** bo sodeloval z že delujočimi odbori posameznih deležnikov v regiji (katoliški odbor škofije Murska Sobota za obeležitev obletnice združitve, odbori v posameznih občinah in drugimi) in z državnim odborom za obeleževanje 100. obletnice konca prve svetovne vojne, protokolom RS in koordinacijskim odborom za državne proslave pri ministrstvu za kulturo.
4. **Iniciativni odbor oziroma organizacijski odbor** bo pripravil **poseben opomnik/prospekt** o relevantnih zgodovinskih okoliščinah in dejstvih v zvezi z združitvijo (tudi biografije zaslužnih posameznikov).

Skupna izvedba vseh programov, ki so bili izvedeni v okviru jubileja je po podatkih, ki so jih posredovali izvajalci programov znašala 553.872,77 EUR. Programi so prikazani v dveh razpredelnicah in sicer programi, ki jih je sofinanciralo ministrstvo za kulturo ter programi, ki so bili financirani iz drugih virov.

Ministrstvo za kulturo je v višini 191.828,00 EUR sofinanciralo izvedbo 35 programov obeležitve jubileja, stroški izvedbe teh programov pa so dejansko znašali 335.494,99 EUR.

Tabela 1: Program, ki ga je sofinanciralo ministrstvo za kulturo

Zap. št.	Nosilec	Program – naziv	Sofinanciranje ministrstva za kulturo	Dejanski stroški izvedbe
1.	Mestna občina Murska Sobota	Spomenik/obeležje v Murski Soboti ob 100. obletnici združitve	50.583,89	70.453,58
2.	Mestna občina Murska Sobota	Mednarodni simpozij – znanstvena konferenca: »Mi vsi živeti ščemo«	1.242,69	1.242,69
3.	Pomurski muzej Murska Sobota	Posebna znamka in filatelistična razstava ob 100. obletnici: Znamke prekmurskih in medmurskih izdaj	1.200,00	1.584,32
4.	Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota	Proslava ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra	2.682,70	2.682,70
5.	Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota	Izdaja zbornika v okviru javnega natečaja za osnovne in srednje šole v Pomurju	1.000,00	2.000,00
6.	Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	<i>Rastoča knjiga</i> – postavitve obeležja – kot opomnik slovenstva v Prekmurju in simbol po 100 letih od priključitve	21.000,00	30.444,44
7.	Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	<i>Prekmurje in Slovenska krajina</i> : ponatisi obeh študij dr. M. Slaviča	3.000,00	3.586,92
8.	Škofija Murska Sobota	Izdaja publikacije ob znanstvenem simpoziju v okviru Zgodovinskega inštituta Teološke fakultete v Ljubljani	4.000,00	4.950,76
9.	Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija	Izdaja in promocija študije o D. W. Johnsonu dr. Uroša Lipuščka po Sloveniji	3.500,00	12.789,93
10.	Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	<i>Prekmurje ob zgodovinski prelomnici 1919: zbornik dokumentov</i>	1.700,00	5.415,88
11.	Občina Beltinci	Koncert etno glasbenih zasedb in ljudskih pevcev »Velika panonska muzika«	5.000,00	8.813,66
12.	Pomurski muzej Murska Sobota	<i>Prekmurje med miti in resničnostjo</i>	2.100,00	5.220,07
13.	Pomurski muzej Murska Sobota	<i>Prekmurje, 1919–2019</i> – izbrani trenutki stoletja, razstava, publikacija, spremljajoče tiskano gradivo in program	2.400,00	5.220,07

14.	Pomurski muzej Murska Sobota	<i>Sto dejstev o Prekmurju</i>	5.000,00	11.974,59
15.	Pomurski muzej Murska Sobota	Prekmurje v srcu – skupna promocijska zloženka in plakat	2.423,00	2.535,01
16.	Pomurski muzej Murska Sobota	<i>Ludvik Vrečič, slike in risbe – katalog</i>	2.000,00	3.858,81
17.	Občina Beltinci	Spominsko obeležje – zborovanje v Beltincih ob predaji vojaške oblasti civilnemu upravitelju	15.000,00	60.212,67
18.	Občina Beltinci	Jeričevi dnevi v Dokležovju	2.000,00	5.328,59
19.	Občina Križevci	Slavičev večer in otvoritev spominske sobe dr. Matije Slaviča	15.750,00	20.750,00
20.	Galerija Murska Sobota	<i>Osamljenosti. Izrazi tesnobe v »prekmurski« likovni umetnosti – izdaja kataloga</i>	4.000,00	13.250,00
21.	Občina Šalovci	Otvoritev muzeja graničarstva v Čepincih	2.000,00	6.850,10
22.	Raziskovalno izobraževalno središče Dvorec Rakičan	100 let prekmurske kulinarike	2.000,00	2.224,00
23.	Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota	Prekmurje v gibljivih slikah	4.910,00	4.944,13
24.	Zavod Sončnica	Promocija dokumentarnega filma <i>Za Prekmurje gre!</i>	999,12	999,12
25.	Mladinski informativni in kulturni klub Murska Sobota	3. festival stripovske umetnosti na temo »Prekmurje v srcu«	1.000,00	1.003,87
26.	Zavod za turizem in kulturo Beltinci	Večeri dokumentarnih filmov	800,00	1.071,47
27.	Argo, društvo za humanistična vprašanja	O Prekmurju in njegovi književnosti	5.000,00	5.000,00
28.	Mestna občina Murska Sobota	Protokolarni in promocijski izdelki stoletnice	2.991,60	2.991,60
29.	Raziskovalno izobraževalno središče Dvorec Rakičan	Vzdrževanje spletne strani www.prekmurjevsrcu.si	3.600,00	3.660,00
30.	Raziskovalno izobraževalno središče Dvorec Rakičan	Koordinacija aktivnosti v okviru obeleževanja 100. obletnice	7.750,00	8.017,84
31.	Občina Črenšovci	Predstavitev zbornika v okviru nabora aktivnosti Občine Črenšovci	1.500,00	1.573,80
32.	Zavod za turizem in kulturo Beltinci	<i>Pisatelji in reke – na valovih besed in glasbe, Mura 2019</i>	3.000,00	4.049,59
33.	Zavod za turizem in kulturo Beltinci	Gančki majoš, 100. obletnica postavljanja mlaja v Gančanih in 100. obletnica združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom	5.000,00	14.543,38
34.	Društvo mešani pevski zbor Štefana Kovača Murska Sobota	Pesem v srcu	300,00	856,40
35.	Mestna občina Murska Sobota	Promocijsko gradivo stoletnice	5.395,00	5.395,00
		SKUPAJ	191.828,00	335.494,99

Tabela 2: Programi, ki so bili financirani iz drugih virov

Zap. št.	Izvajalec	Program – naziv	Strošek izvedbe
1.	JSKD OI Lendava in pripravljalni odbor: Stanko Bensa – Primurci in Istrani v Prekmurju, Anton Bensa, Jože Hajdinjak in Milan Krampač; soorganizator Knjižnica – Kulturni center Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ	Dr. Uroš Lipušček: PREKMURJE V VRTINCU PARIŠKE MIROVNE KONFERENCE 1919, predstavitev monografije	1.225,00
2.	Mestna občina Ljubljana	Odlok o poimenovanju trga in parka na območju MO Ljubljana	300,00
3.	Mestna občina Ljubljana	Postavitev spomenika na Prekmurskem trgu v Ljubljani	165.251,96
4.	Mestna občina Murska Sobota	Otvoritev tedna ljubiteljske kulture	
5.	Mestna občina Murska Sobota	CGP in logotip jubileja	4.758,00
5.	Mestna občina Murska Sobota	Koordinacija, pogostitev, delo in gradiva za odbor	
7.	Mestna občina Murska Sobota	Udeležba na Knjižnem sejmu v Ljubljani (program in sodelovanje, brez stroškov osebja)	3.919,19
8.	Občina Apače	1. otvoritev spominskega obeležja ob 100. obletnici dodelitve Apaškega polja slovenskemu ozemlju in dogodek »Slovenija v malem«	5.262,00
9.	Občina Črenšovci	Domoljubna akcija »Küpin pa izobejsin slovensko zastavo«	2.447,54
10.	Občina Črenšovci	Okrogla miza »Jožef Klekl – prekmurski Čedermac« in otvoritev razstave Spominsko kolesarjenje ob branikih slovenstva v Občini Črenšovci Krajši kulturni program in slovesno polaganje venca predsednika pred spomenikom Jožefa Klekla st. v Črenšovcih	6.080,85
11.	Občina Kuzma	30 let mednarodnega srečanja na Tromeji	12.751,86
12.	Občina Moravske Toplice	Položitev venca Francu Ivanocyju ob občinskem prazniku Občine Moravske Toplice	4.611,00
13.	Občina Moravske Toplice	Proslava ob kulturnem prazniku	980,00

ČETRTI DEL

14.	Občina Moravske Toplice	Akademija v čast 100. obletnici priključitve Slovencev v Prekmurju matičnemu narodu	0,00
15.	Občina Turnišče	Predstavitve o delovanju Ivana Jeriča v Turnišču	0,00
16.	Pokrajinski arhiv Maribor	Razstava Mi vsi živeti ščemo – Prekmurje 1918–1929: okoliščine, dogajanje, posledice	141,72
17.	Pomurska akademsko znanstvena unija	Konferenca PAZU in stoletnica podpisa Versajske pogodbe	12.000,00
18.	Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija ter Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	Prekmurci in prekmurščina – domoznanski večer	
19.	Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota, Društvo generala Maistra Veržej, OŠ Tišina, Kapela, Beltinci, Fokovci, Veržej, Zveza Slovencev na Madžarskem, Generalni konzulat RS v Monoštru na Madžarskem	Strokovna ekskurzija osnovnošolskih otrok iz Pomurja, ki obiskujejo interesno dejavnost (krožek) Prekmurski jezik in kultura, v Porabje dne 11. 10. 2019	1.358,83
20.	Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota v sodelovanju z drugimi ustanovami	Otvoritev Prekmurskega trga v Ljubljani v počastitev 100. obletnice	521,41
21.	Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota v sodelovanju z drugimi ustanovami	Strokovni posvet z učitelji zgodovine, domoljubja in etike na osnovnih in srednjih šolah v Pomurju na temo 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matico	216,00
22.	RTV SLOVENIJA	PREKMURJE 1919–2019 v programih RTV	
23.	Slovenska akademija znanosti in umetnost	Mednarodni in interdisciplinarni znanstveni simpozij »Mi vsi živeti ščemo. Prekmurje 1919: okoliščine, dogajanje posledice«	9.000,00
24.	Univerza v Ljubljani	Slovesno odkritje plakete prof. dr. Matije Slaviča	
25.	Vojaški muzej Slovenije	Vojaštvo v Prekmurju	
26.	Zavod RS za šolstvo	Obeležitev 100. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom	6.339,27
		SKUPAJ	218.377,78

Seznam izdanih publikacij v okviru obeležitve 100. Obletnice priključitve prekmurja in združitve prekmurskih slovencev z matičnim narodom:

- ANDREJEK, T., BRODNJAK, I. *Ludvik Vrečič: katalog likovnih del iz zbirk Pomurskega muzeja Murska Sobota in Galerije Murska Sobota*, Murska Sobota: Pomurski muzej: Galerija Murska Sobota, 2019.
- FUJS, M., PŠAJD, J., SANKOVIČ, S. *100 dejstev o Prekmurju*, Murska Sobota: Pomurski muzej, 2019.
- INHOF, R. *Osamljenosti. Izrazi tesnobe v »prekmurski« likovni umetnosti* (izbor iz stalne zbirke Galerije Murska Sobota), katalog, Murska Sobota: Galerija, 2019.
- JERIČ, I. *Moji spomini*, 2000, ponatis, Beltinci: občina, 2019.
- JUST, F. *Prekmurski pisateljski prostori*, Beltinci, ZTK Beltinci, 2019.
- LAŽETA, A. *Povsod pokažimo, da smo Slovenci. Kaj se je v Prekmurju godilo leta 1918 in do poletja 1919?*, Murska Sobota: samozaložba, 2019.
- LIPUŠČEK, U. *Prekmurje v vrtincu Pariške mirovne konference 1919: vloga ZDA in kartografa Douglasa W. Johnsona pri odločanju slovenskih (prekmurskih) mej*, Petanjci: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, 2019.
- LORENČIČ, D. *1919: rdeče Prekmurje*, Peki: Zavod Volosov hram, 2019.
- MARKOJA, V. [et al.]: *Spominčice: zbornik o regijski obeležitvi državnega praznika združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom v Občini Črenšovci leta 2018: izdano ob 100-letnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom*, Črenšovci: občina, 2019.
- MLINARIČ, T. *Srečekovači*, pesniška zbirka, Beltinci: ZTK Beltinci, 2019.
- NOVAK, V. (ur.), *Slovenska krajina: zbornik ob 15-letnici osvobojenja, 1935*, ponatis, Murska Sobota: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, 2019.
- PINTARIČ, B. *Kuča moje matere*, Markišavci: Založba Cajt, 2019.
- SEDAR, K. *Prekmurje ob zgodovinski prelomnici 1919: zbornik izbranih dokumentov ob 100. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom*, Murska Sobota: Pokrajinska in študijska knjižnica, 2019.
- SLAVIČ, M. *Prekmurje, 1921*, ponatis, Murska Sobota: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, 2019.

- STOJANOV, V. (ur.) *Prekmurje 100: posebna priloga Slovenskih novic in Dela*, sobota, 10. avgust 2019, Ljubljana: Delo, 2019.
- ŠTEINER, A. (ur.) *Spominska obeležja pripovedujejo / Literarni natečaj*, šolsko leto 2018/19, zbornik. Murska Sobota: Policijsko veteransko društvo Sever za Pomurje [etc], 2019.
- *Koledar dogodkov obeležitve 100. obletnice priključitve Prekmurja april, maj 2019*, izdal in založil: odbor za pripravo aktivnosti ob 100. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, Murska Sobota, 2019. Naklada: 500 izvodov.
- *Koledar dogodkov obeležitve 100. obletnice priključitve Prekmurja junij–avgust 2019*, izdal in založil: odbor za pripravo aktivnosti ob 100. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, Murska Sobota, 2019. Naklada: 1.500 izvodov.
- *Koledar dogodkov obeležitve 100. obletnice priključitve Prekmurja september–december 2019*, izdal in založil: odbor za pripravo aktivnosti ob 100. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, Murska Sobota, 2019. Naklada: 1.000 izvodov.
- *Prekmurje v srcu – skupna promocijska zloženska in plakat*, izdal in založil: odbor za pripravo aktivnosti ob 100. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, Izvedba: Pomurski muzej Murska Sobota, Besedilo: Metka Fujs, Fotografije: Pomurski muzej Murska Sobota. Jezikovni pregled: Marjan Maučec. Murska Sobota, 2019, Naklada: 2.000.
- *1919 majuš 1919 majoš*, publikacija, izdana ob 100. obletnici postavljanja mlaja v Gančanih.

V letu 2020 je predviden izid naslednjih publikacij:

- Zbornik referatov z mednarodnega simpozija »Mi vsi živeti ščemo«, maj 2019; SAZU, 2020.
- Publikacija referatov s simpozija Teološke fakultete in škofije Murska Sobota, november 2019, škofija Murska Sobota, 2020.
- Greenberg, M. L. / Univerza v Kansasu – ZDA: slovnica prekmurskega jezika A. Pavla v angleščini

Murska Sobota

- **Mirsad Begić:** *Spomenik ob 100. obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom*, bron in granit, 2019
Slovesna otvoritev spomenika: 12. december 2019 ob 12. uri, Murska Sobota
- **Mirko Bratuša:** *Rastoča knjiga Murska Sobota*, bron, 2019
Slovesna otvoritev spomenika: 3. december 2019 ob 11. uri, Murska Sobota

Beltinci

- **Mirko Bratuša:** *Obeležje v spomin na 100. obletnico zborovanja ob predaji vojaške oblasti civilnemu upravitelju*, bron, 2019
Slovesna otvoritev spomenika: 16. avgust 2019 ob 19. uri, Beltinci

Ljubljana

Mestna občina Ljubljana

- **Prekmurski trg**
Slovesna otvoritev trga: 19. avgust 2019 ob 18. uri
- **Zoran Srdić Janežič:** *Spomenik ob 100. obletnici priključitve Prekmurja na Prekmurskem trgu* – še ni postavljen

Univerza v Ljubljani

- **Plaketa prof. dr. Matije Slaviča**
Slovesno odkritje: 4. november 2019, Rektorat Univerze v Ljubljani

Teološka fakulteta v Ljubljani

- **Doprni kip dr. Matije Slaviča**
Slovesno odkritje: 8. oktober 2019, dvorišče Teološke fakultete

Križevci pri Ljutomeru

- **Spominska soba** dr. Matije Slaviča, Anina kapela
Otvoritev spomenika: 1. december 2019 ob 10. uri, Križevci pri Ljutomeru

Šalovci

- **Robert Jurak, Izidor Zadavec in Nedim Hadži Ahmetović:**
Obeležje Rastoča knjiga, železo, 2019
Slovesna otvoritev obeležja: 21. december 2019, Šalovci

Pošta Slovenije

- **Znamka**, posvečena 100. obletnici priključitve Prekmurja, z upodobitvijo dr. Matije Slaviča
Izid znamke: 31. maj 2019

Banka Slovenije

- **Kovanci**, posvečeni 100. obletnici priključitve Prekmurja k matični domovini
Izid kovancev: 12. avgust 2019

PREKMURJE 1919–2019 v programih RTV Slovenija

Poročilo o izvedbi

Pripravila KSENIJA HORVAT, 31. 1. 2020

100. obletnico priključitve Prekmurja smo v programih RTV Slovenija obeleževali vse leto. Izhodišči sta bili dve:

1. Predstaviti ključne in za prebivalce drugih slovenskih pokrajin manj znane dogodke, osebnosti in posebnosti v razvoju Prekmurja pred priključitvijo leta 1919.
2. Čim bolj natančno spremljati aktivnosti v zvezi z obletnico in pozornost usmerjati na zgodovino in tudi na aktualno problematiko v pokrajini.

Podportal PREKMURJE 1919–2019 od januarja do decembra 2019

PREKMURJE 1919–2019
100-LETNICA ZDRUŽITVE PREKMURSKIH SLOVENCEV
Z MATIČNIM NARODOM

AKTUALNO ŽUPANI ZGODOVINA KULTURA OSEBNOSTI PORABJE KONTAKT

■ Prekmurje

Dediščina / Začetna postaja Auschwitz, končna postaja Seeshaupt
Konec januarja smo zaznamovali 75. obletnico osvoboditve Auschwitza. Malokdo pa ve, da se je šele 30. aprila 1945 v kraju Seeshaupt ob jezeru Starnberg končala agonija za okrog 1800 zapornikov koncentracijskega taborišča Allach, podružnice Dachaua.

Slovenija / Avstrija zapira mejni prehod Holmec, dva dodatna mejna prehoda z Madžarsko

Gospodarstvo / Delavci migranti Šarca pobarali glede delovnih mest v Prekmurju

Prekmurje / Ljudska univerza Lendava že šest desetletij širi znanje

Vizualna umetnost / Budimpešta gosti štiri slovenske likovne umetnice

■ ČASOVNI TRAK ■ SPOMINI

Informativni program TV Slovenija in Multimedijški center sta že v začetku leta postavila **poseben podportal Prekmurje 1919–2019**, na katerem so lahko uporabniki našli pisan nabor prekmursko obarvanih vsebin, ki jih pripravljamo na RTV Slovenija – prispevke o pokrajini, Prekmurcih, aktualnem dogajanju, zgodovinskih dogodkih in kulturni beri. Iz bogatega arhiva RTV Slovenija smo objavili slikovite posnetke drobcev življenja v pokrajini pred desetletji, mejnike prekmurske preteklosti pa ponazorili z zgodovinskim časovnim trakom. Še posebno smo se posvetili dvigovanju zavesti o vrednosti starih knjig, časopisov in pisem v prekmurščini ter k sodelovanju povabili tudi spletne uporabnike. Podportal smo vseskozi osveževali z novimi oddajami in aktualnimi novicami iz pomurske regije.

GOR ME VUŽGI!, oddaja DOSJE, 15. avgust 2019

Tokratni Dosje ima naslov **Gor me vužgi!** Prekmurski stavek, sicer izvzet iz Kontrabantove priredbe uspešnice rock skupine Doors, je iztočnica za tematiziranje prekmurske drugačnosti, ki ni zgolj jezikovna. Avtor Bojan Peček s sogovorniki govori tudi o številnih s pokrajino ob Muri povezanih stereotipih in možnih razvojnih alternativah regije, o kateri se v letu, ko slavi 100 let sobivanja z matico, vse pogosteje razpreda.

ZA PREKMURJE GRE! – 13. avgust 2019 ob 20. uri na TV SLO 1

Gre za dokumentarni film **Za Prekmurje gre!** scenarista **Štefana Celca**, ki je film tudi režiral. Film je mala učna ura polpretekle zgodovine Prekmurja v obdobju desetih mesecev, ko se je v pokrajini od jeseni 1918 do poletja 1919, natančneje 17. avgusta, zamenjalo kar devet oblasti. Veliko vlogo so odigrali tudi redki prekmurski izobraženci, ki so morali najprej prepričati slovensko oblast, da tudi prek Mure živijo Slovenci.

Prizor iz dokumentarnega filma *Za Prekmurje gre!*
scenarista in režiserja Štefana Celca. Foto: arhiv filma

DAN V PREKMURJU – 16. avgust 2019 od 17.30, na TV SLO 1.

Dan pred obletnico, **16. avgusta**, smo v Beltincih, na prizorišču zgodovinskega shoda, na katerem so Prekmurci pred sto leti plebiscitarno potrdili željo po združitvi z matičnim narodom, pripravili oddajo **Dan v Prekmurju**, ki smo jo neposredno prenašali na 1. programu TV SLO. **Ksenija Horvat** in **Bojan Peček** sta se s prekmurskimi politiki, gospodarstveniki, zdravstvenimi delavci in kulturniki pogovarjala o obletnici in aktualnih izzivih, ki so pred pokrajino.

STUDIO OB 17.00 V PREKMURJU – 16. avgust 2019 ob 17. uri na Radiu Prvi

Oddaja Studio ob 17.00 je z zgodovinsko, jezikovno in praznično vsebino potekala v živo iz Beltincev; voditeljica **Lidija Kosi** je z gosti predstavljala dogodke v času pridružitve prekmurskih Slovencev k matičnemu narodu ter bogastvo, ki ga za Slovenijo Prekmurje pomeni danes.

PREKMURJE, 100 LET – 17. avgust 2019 ob 20.05

V oddaji **Prekmurje, 100 let** se je Ksenija Horvat pogovarjala o prvem skupnem stoletju, o prehojeni poti in o mestu Prekmurja znotraj Slovenije in Evrope s tremi Prekmurci – z ustavno sodnico **Etelko Korpič Horvat**, glasbenikom Vladom Kreslinom in nekdanjim predsednikom države **Milanom Kučanom**.

Vlado Kreslin, Milan Kučan, Etelka Korpič Horvat.
Foto: Televizija Slovenija

PROSLAVA OB 100. OBLETNICI PRIKLJUČITVE PREKMURJA – 17. avgust 2019 ob 20.05

RTV Slovenija, tako prvi televizijski program kot prvi radijski program, je neposredno prenašala osrednjo državno prireditev v Beltincih. Obširen program je pripravil tudi tretji program Radia Slovenija – program Ars.

SLOVESNO BOGOSLUŽJE OB 100. OBLETNICI PRIKLJUČITVE PREKMURJA – 18. avgusta 2019 ob 10.00

Slovesno bogoslužje ob 100. obletnici priključitve Prekmurja v spomin na vsenarodni shod, na katerem so udeleženci poudarili povezanost prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, so si gledalci lahko ogledali v nedeljo, 18. avgusta, dopoldne v terminu nedeljske maše.

VERSTVA V PREKMURJU, ODDAJA MEJNIKI IDENTITETE, september 2019

Zgodovinski proces širitve protestantizma in nato rekatolizacije je v Prekmurju potekal drugače kot drugod po tedanjih slovenskih deželah in z zamikom enega stoletja. Oddajo programa Ars je pripravil Ivan Merljak.

SLOVENSKO SLOVSTVO V PREKMURJU, ODDAJA MEJNIKI IDENTITETE, avgust 2019

Slovensko slovstvo v Prekmurju se začne z razmahom evangeličanstva v Prekmurju, približno stoletje pozneje kot drugod v Sloveniji.

PREKMURJE – KULTURNOZGODOVINSKA SKICA, DOKUMENTAREC MESECA, 3. december 2019

Dokumentarni film scenaristov **Ksenije Horvat** in **Branka Šömna** ter režiserja **Primoža Meška**, ki zaobjema kulturno zapuščino Prekmurja skozi stoletja, ko je bila pokrajina za večino slovensko govorečih ljudi daljna in neznana. Kaj bi povprečno izobražen Slovenec moral vedeti o prekmurski zgodovini, pa verjetno ne ve? To je bilo vodilo ustvarjalcev dokumentarnega filma *Prekmurje – kulturnozgodovinska skica*.

LEA TALANYI PFEIFER, ODDAJA SPOMINI, 3., 10., 17. december 2019

Pripoved o življenju zdravnice okulistke, primarij Lee Talanyi Pfeifer, rojene leta 1927 v vasi Biserjane pri Sv. Juriju ob Ščavnici, po drugi svetovni vojni pa je ustanovila in pozneje kot predstojnica dolgo vodila očesni oddelek Splošne bolnišnice Murska Sobota. Njena pripoved je v marsičem tudi zgodba o pomembnih vidikih zgodovine Prekmurja v 20. stoletju ter pripoved o zanimivih Prekmurcih, kot je bil pripovedovalkin oče – aktivist, novinar, založnik in pesnik Franc Talanyi. Avtor oddaje je Janez Lombergar.

FERI, dokumentarni film, 8. decembra 2019 ob 22.25 na TV SLO 1

»Kam šli so demoni, ki bivajo v maskah, in kdo se tam vroče golote dotika? Kje koža svilena okopa se v mlakah in usta s poljubi razprejo do krika?« se sprašuje Feri Lainšček v pesmi, ki jo je uglasbeno mogoče slišati v svežem dokumentarcu o njem. Dokumentarec je plod avtorskega sodelovanja med scenaristko in pisateljico **Cvetko Bevc**, režiserjem **Primožem Meškom** in direktorjem fotografije **Andrejem Lupincem**.

POT DO HORIZONTA – PREKMURSKA LIKOVNA UMETNOST, PLATFORMA, 6. januar 2020

Ob razstavi v Galeriji Murska Sobota *Osamljenosti. Izrazi tesnobe v »prekmurski« likovni umetnosti* kustosa Roberta Inhofa nas je zanimalo, kaj se je v Prekmurju dogajalo na področju umetnosti od 20. stoletja. Kakšen je bil družbeni kontekst, v katerem so dela nastajala, in kdaj so se oddaljila od stereotipne, skorajda eksotične reprezentacije, kot so upodabljanje topolov in mlina na Muri? Avtorica oddaje je Saša Šavel Burkart, režiser pa Igor Zupe.

PREK MURE PRELITA ŠIRINA – program ob 100. obletnici združitve Prekmurja z matičnim narodom radia Ars.

- Z **Jutranjicami** je program Ars vsak dan začel s poezijo prekmurskih pesnic in pesnikov. Dramski igralci in igralki so interpretirali pesmi, ki so jih napisali **Dušan Šarotar**, **Lučka Zorko**, **Jožef Novak**, **Tine Mlinarič**, **Denis Škofič** in **Milan Vincetič**, nedeljska jutranjica pa je bila namenjena **ljudskim pesmim Prekmurja**. Oddajam je glasbeno podobo dal prekmurski skladatelj Tomaž Rauch.

- V **Literarnih nokturnih** je program Ars predstavil dela **Ferda Godine**, romskega pesnika **Jožeta Livijena**, **Franja Horvata**, **Jožefa Baše Miroslava**, **Alija Kardoša**, **Franca Talanyija**, **Franca Šebjaniča** in **Ivana Krampača**, **Štefana Kardoša**, **Ferija Lainščka** ter **Suzane Tratnik**.
- V **Literarnem večeru** je **Evgen Car** pripravil in v prekmurščini interpretiral prekmursko poezijo od njenih začetkov pred tristo leti do danes.
- V **Literarni matineji** smo prisluhnili arhiviranemu pogovoru Branka Šömna z **Miškom Kranjcem** in odlomkom iz filma *Strici so mi povedali*.
- Kakšno je bilo prelomno dogajanje v Prekmurju leta 1919, kaj se je ob tem dogajalo judovskemu zdravniku, ki je z avtom do smrti povozil opitega moškega, pripoveduje *Republika jutranje rose* **Vladimirja P. Štefaneca**. To je bila oddaja **Izbrana proza** v soboto, 17. avgusta 2019.

Vladimir P. Štefanec. Foto: RTV Slovenija

- V nedeljskem **Literarnem portretu** smo predstavili vsestranskega in plodnega pisca, Prešernovega in Župančičevega nagrajenca **Evalda Flisarja**. Iz radijskega arhiva smo izbrali njegov portret izpred skoraj 30 let, v katerem ob odlomkih iz del razmišlja o svojem ustvarjanju.
- V oddaji **Izšlo je** smo predstavili delo novinarskega kolega **dr. Uroša Lipuščka** *Prekmurje v vrtincu Pariške mirovne konference 1919*, njegovo znanstveno študijo s podnaslovom *Vloga ZDA in kartografa Douglasa W. Johnsona pri določanju slovenskih (prekmurskih) meja*.
- **Radijska nadaljevanka Nedotakljivi** po istoimenskem romanu **Ferija Lainščka**, ki izhaja iz mita o Ciganih: o štirih žeblijih, ki so bili skovani za križanje Ješue Ben Miriama. V nadaljevanki nastopa vrhunska igralska zasedba s pripovedovalcem in osrednjim likom Lutvijo v interpretaciji **Aleša Valiča** na čelu. Vsega skupaj nastopa kar 39 igralcev. Režiserka radijske nadaljevanke je **Irena Glonar**. Predvajali smo jo od ponedeljka do petka ob 9. uri.
- V **Jezikovnih pogovorih** smo predstavili zanimivega ameriškega slavista **Marca Lelanda Greenberga**, profesorja slovanskih jezikov in književnosti na Fakulteti za jezike, literature in kulture Univerze v Kansasu, katere dekan je. Raziskovalno se ukvarja s slovenščino, doktoriral pa je iz prekmurščine. Naši umetniki pred mikrofonom: v prazničnem tednu bo to Ferdo Godina, ki je o svojem ustvarjanju razmišljal leta 1982. Foto: Wikipedija.

- V **Razgledih in razmislekih** smo predstavili doživljanje Prekmurja skozi zaznave pisatelja **Dušana Šarotarja**, prekmurske širjave, ki ga spremljajo in mu pripovedujejo, in brezmejne notranje pokrajine.
- **Esej na radiu** je bilo delo pesnika in pisatelja ter Prešernovega nagrajenca **Milana Vincetiča Iz pašaluka**, v katerem samopašno vladajo mali vezirji, iz leta 2002.
- V oddaji **Pogled v znanost** smo predstavili astrofizičarko **dr. Andrejo Gomboc**, redno profesorico na Univerzi v Novi Gorici, ki je rano mladost preživela v rodnem Prekmurju. V mednarodni astronomiji je prispevala izstopajoča odkritja na področju lastnosti in delovanja črnih lukenj.
- V **Podobah znanja** smo predstavili **dr. Darjo Kerec**, ki je govorila o svojem Prekmurju, raziskovanju srednjega veka in monografiji o zgodovini Rdečega križa na Slovenskem.
- V **Likovnih odmevih** smo govorili o Galeriji – Muzeju Lendava, ki je vsako leto prizorišče razstave del enega izmed svetovnih velikanov likovne umetnosti, tu pa od leta 1973 pripravljajo tudi mednarodno likovno kolonijo Lendava.

Foto: Lidija Kosi

- V oddaji **Izpod peresa slovenskih skladateljev** smo gostili **Tomaža Raucha**, vsestranskega glasbenika, skladatelja, pevca in multiinstrumentalista, ki se posveča raziskovanju in izvajanju slovenske ljudske glasbe, njegov skladateljski opus pa obsega tako priredbe kot avtorsko glasbo.
- **Glasbeni portret** smo posvetili prekmurskemu skladatelju **Slavku Šuklarju**, priznanemu profesorju glasbene teorije, predanemu umetniškemu vodji PAC-evega glasbenega maja v Pomurju ter večkratnemu dobitniku nagrad. V oddaji smo se sprehodili skozi njegov obsežni opus.
- V **Sledih večnosti** smo predstavili versko sožitje med katoličani in evangeličani, od ekumenske poroke in krsta do verskih praznikov, ki so mejniki v življenju družin.

Priručnik celostne grafične podobe

Celoten priručnik celostne grafične podobe jubileja je objavljen na spletni strani: <https://www.prekmurjevsrcu.si/cgp>, v nadaljevanju je predstavljen logo ter tiskani dokumenti.

Obrazložitev grafične rešitve izbranega logotipa:

„Izbrani logotip izhaja iz kombinacije večih elementov. V njem prepoznamo številko sto, ki obeležuje slovesno obletnico, preplet dveh ničel, ki se spletata v znak za neomejeno in neskončno, ki simbolizira neskončno - torej trajno in ne začasno – povezanost Prekmurja z matično državo. Ob tem pa je v drugi ničli diskretno skrita ali razkrita stilizirana podoba srca, ki se sklada s sloganom »Prekmurje v srcu«. Zaradi svečanosti in pomembnosti jubileja je osnovna pojavnost logotipa v zlatem barvnem odtenku.“

Komisija za izbiro logotipa

1	1.1.	1.1.1.	4
VIZUALNE KONSTANTE	Prepoznavni znak	INSPIRACIJA	
<p>Inspiracija za prepoznavni znak 100. obletnice izhaja iz kombinacije večjih elementov. V njem prepoznamo številko 100, ki obeležuje slovesno obletnico, preplet krogov oz. ničel, ki na abstrakten način simbolizira združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, znak za neskončnost, ki govori o prostranosti Prekmurja ter o neskončni povezanosti Prekmurja z matično državo zdaj in za vedno ter srce, ki se navezuje na slogan Prekmurje v srcu.</p>	 <p style="text-align: center;">100 let združitev neskončnost srce</p>		

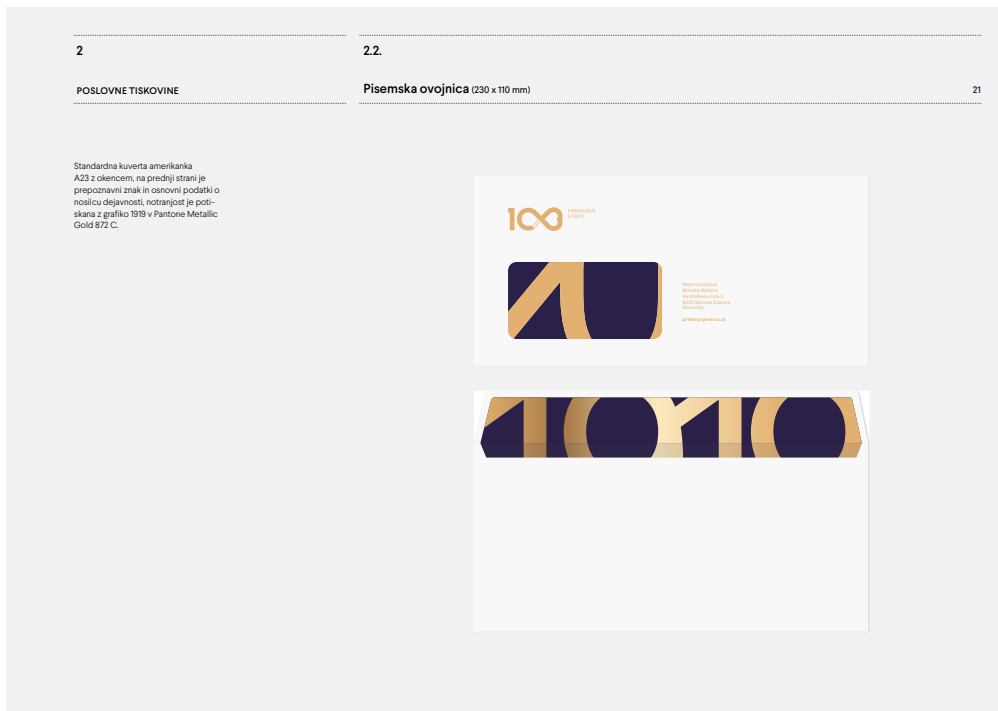
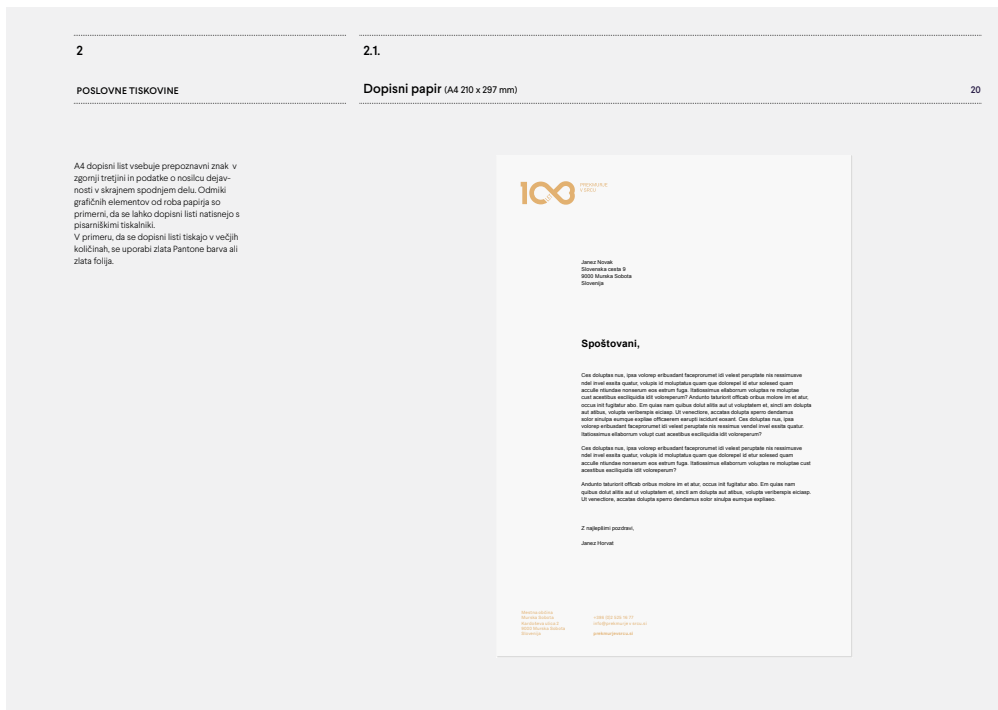
1	1.1.	1.1.2.	5
VIZUALNE KONSTANTE	Prepoznavni znak	PRIMARNA RAZLIČICA	
<p>Primarna in najpogostejše uporabljena različica prepoznavnega znaka v zlati barvi, kjer je desno zgoraj izpisani slogan »PREKMURJE V SRCU«.</p>			

1	1.1.	11.4.
VIZUALNE KONSTANTE	Prepoznavni znak	ENOBARVNE RAZLIČICE
<p>Prepoznavni znak v enobarvni različici. Pozitiv se uporablja na beli podlagi, negativna različica pa na temnih ozadjih.</p>		

1	1.2.	12.1.
VIZUALNE KONSTANTE	Tipografija	IZBRANA ČRKOVA VRSTA
<p>Primarna črkovna vrsta je neserifni Akkurat Pro v debelih in light, regular in bold. Je edina izbrana črkovna vrsta in se uporablja tako za naslove in poudarke, kot za tekoče besedilo.</p>	<h1 style="text-align: center;">Akkurat Pro</h1> <p style="text-align: center;"> Akkurat Pro Akkurat Pro Akkurat Pro Akkurat Pro Akkurat Pro Akkurat Pro </p> <p style="text-align: center;"> AaBbCcČčDdEeFfGgHhIiJjKkLl MmNnOoPpRrSsŠšTtUuVvZzŽž </p> <p style="text-align: center; font-size: 2em;">1234567890</p>	<p>Ed qui dolupta temolup tataspi enihicia dus ullectur maio. Et officium, sit aut quid quo tectonet harchil maionse ium quiat venducia quibus, est aut pre, et il moditium eum res et prestia de deribusam, omnis muntur rem rennate lacia volore estlanduciam venit fugia pores et od maximin et dolorem ad unt nerchil itemquias eum quos eos esci cus diatur rentias doloner ovidematem am rerovid exeriorum faccupatur reheminet explantNstaque conseqae ides am conseqo quam harions equosae vitas molorem conseqi cus pa nimus parupic ientet vendae cone delia con ea velliquo molab ium voluptas res atustum sunt.</p> <p>Et quia quo ommodit, sit, sam, quanti rest quis rempora cus et es valorrovid que quam ventidicum int, coreped que porest, verem idluga. Isait peribust, opta que pres modit, isquam idest moluptatus aut adiosam reperibus, ulliustatis sibus andande sus as equis magnatur occupid tistotas aliquibus.</p>

1	1.3.	1.3.2.	
VIZUALNE KONSTANTE	Barve	DIGITALNO OKOLJE IN TISKOVINE	16
<p>Za čimboljše predstavitev zlate se v digitalnem okolju uporablja barvni prehod, pri tiskovinah pa se poslužujemo zlate pantone barve in zlate folije.</p> <p>Prikazana lestvica je namenjena uporabi pri tiskovinah ter v digitalnem okolju. Pripisane so CMYK in Pantone, ter RGB in HEX vrednosti.</p>	<p>DIGITALNO OKOLJE</p> <p>R: 226 G: 177 B: 113</p> <p>R: 252 G: 233 B: 191</p> <p>R: 43 G: 25 B: 72 #2B2048</p> <p>R: 226 G: 177 B: 113 #E2B171</p>		
	<p>TISKOVINE</p> <p>Zlata folija</p> <p>Pantone 7508 C</p> <p>Pantone Metallic Gold 872 C</p> <p>C: 86 M: 89 Y: 34 K: 48</p> <p>Pantone 2895 C</p>		

1	1.4.	1.4.4.	
VIZUALNE KONSTANTE	Vizualni jezik	GRAFIKA 1919	18
<p>Kot dodatni grafični element celostne podobe stoletnice se uporablja grafika, ki vsebuje letnici 1919 in 2019.</p>			

2	2.3.	22
POSLOVNE TISKOVINE	Vizitka (55 x 85 mm)	

Standardna vizitka dimenzije 55 x 85 mm. Prednja stran vsebuje prepoznalni znak in podatke o nosilcu dejavnosti, zadnja stran pa je potiskana z grafiko 1919 v dveh različicah.

3	3.7.	34
PROMOCIJSKI MATERIALI	Zloženka	

Primer oblikovanja zloženke razprte velikosti 480 x 680 mm.

3	3.1.	
PROMOCIJSKI MATERIALI	Razglednice	27

Razglednice so učinkoviti in hkrati cenovno ugašen promocijski material, potiskane so z grafiko 1919 v treh različnih izvedbah.

3	3.8.	
PROMOCIJSKI MATERIALI	Roll - up	35

Primeri oblikovanja roll-upa.

3

PROMOCIJSKI MATERIALI

3.2.

Majice

28

Majice s kratkimi rokavi v različnih barvah in v kombinaciji z grafiko 1919 ali prepoznavnim znakom.

**POROČILO O IZVEDBI OBELEŽEVANJA 100. OBLETNICE
PRIKLJUČITVE PREKMURJA IN ZDRUŽITVE PREKMURSKIH
SLOVENCEV Z MATIČNIM NARODOM**

Založila in izdala:

Mestna občina Murska Sobota in Odbor za pripravo
aktivnosti ob 100. obletnici priključitve Prekmurja
in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

Naklada:

100 izvodov

Maj 2020

